

”MITÄ SÄÄ TEET NIIDEN KANSSA TALLILLA, KU HE OVAT IHAN INNOISSAAN OSALLISTUMASSA?”
HEVOSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN REISJÄRVEN KRISTILLISELLÄ OPISTOLLA.

Riitta-Leena Nurmimäki
Opinnäytetyö, syksy 2013
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Diak Etelä, Järvenpää
Sosiaalialan koulutusohjelma
Diakonisen sosiaalityön suuntau-
tumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + diakonin vir-
kakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Nurmimäki, Riitta-Leena. ”Mitä sää teet niiden kanssa tallilla, ku he ovat ihan innoissaan osallistumassa?” Hevostoiminnan kehittäminen Reisjärven kristillisellä opistolla. Diak Etelä, Järvenpää, syksy 2013, 52 s., 3 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + diakonin virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää Reisjärven kristillisen opiston hevostoimintaa sosiokulttuurisen innostamisen ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan näkökulmia hyödyntäen. Kehittämisideoita mietittiin erityisesti niin, että miesopiskelijat saataisiin mukaan hevostoimintaan. Käytin aineiston keräämiseksi havainnointia, kyselyä ja järjestin miesopiskelijoille 4 tallituntia sekä toteutin käytännössä kehittämisidean Hevosilla diakoniaa -illan sekä työpäiväkirjan täyttämisen koko prosessin ajan. Tallitunnit sekä Hevosilla diakoniaa -ilta toteutettiin Reisjärven kristillisen opiston tallitiloissa.

Menetelmänä on toimintatutkimus. Toimintaa toteuttaessa näkyi erityisesti sosiokulttuurisen innostamisen ajatus muutoksen aikaan saamisesta sekä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tavoitteet elämyksellisyys, toiminnallisuus ja yhteisöllisyys. Kehittämistyö alkoi kesällä 2012, minkä jälkeen mietittiin työelämän ohjaajan kanssa kehittämistyön painopisteet. Havainnointi, kysely, tallitunnit sekä Hevosilla diakoniaa -ilta järjestettiin lokakuun 2012 ja maaliskuun 2013 välisenä aikana.

Ensimmäisenä hevostoiminnan kehittämiseksi olisi rakennettava fyysiset puitteet kuntoon, eli talli, hevoset ja toiminnan suunnitelmallisuus. Hevoset voidaan ottaa mukaan diakonianteemapäivien toteutukseen ja talliympäristössä oppilaiden keskuudessa tapahtuu jo diakoniaa. Miesopiskelijoille järjestettäisiin oma talli- ja ratsastusvuoronsa. Miesopiskelijoille suunnatun toiminnan pitää olla seikkailullista ja antaa heille mahdollisuuden toteuttaa luovuuttaan. Tarkemmat kehittämisideat löytyvät opinnäytetyön liitteestä, johon ne on koottu erilliselle asiapaperille. Hevostoimintaa toteuttaessa ohjaajan rooli on innoittaja, joka auttaa opiskelijoita löytämään hevostoiminnassa omat vahvuutensa. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta tukee Reisjärven kristillisen opiston opetus- ja kasvatuseriaatteita. Opinnäytetyössä esitetyt kehittämisideat ovat ehdotuksia, joiden toimivuus voi vaihdella eri opiskelijoiden ja kohderyhmien kanssa.

Asiasanat: diakonia, sosiokulttuurinen innostaminen, sosiaalipedagoginen hevostoiminta, kehittämisideat, toimintatutkimus

ABSTRACT

Nurmimäki, Riitta-Leena. Developing the Horse Action at the Reisjärvi Christian College.

52 p., 3 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services + Deacon.

The purpose of the thesis was to develop the Horse Action of the Christian college of Reisjärvi utilising the points of view of sociocultural inspiring and social pedagogy. The development ideas were thought about especially so that the students could participate in the horse action. The observation and the inquiry for the collecting of the material were used. Furthermore, four riding lessons were arranged for the students. The diary was held during the whole development process. Riding lessons and the evening were carried out in the stable premises of the Christian college of Reisjärvi.

The thesis is qualitative and the method is an action research. When carrying out the activities, the focus was especially on the sociocultural inspiring, the objectives of the social pedagogic horse action experiences, functionality and community. The development work began in the summer of 2012, after which the development priorities of the work were discussed. Research was carried out in October 2012 and March 2013. As results, before the planning process, the facilities should be constructed first. Moreover, horses can be involved in the implementation of diaconal theme days in a stable environment when students take part in diaconal work. For male students should be their own stables and riding turns. Male students' targeted activity must be adventurous and give the opportunity to exercise their creativity. Detailed development ideas can be found in the appendix of the thesis. When implementing the activities, the supervisor's role is a source of inspiration that helps students to find their own strengths in horse action. The social pedagogy of the horse activity supports Reisjärvi Christian College of Education and the educational principles. The development ideas of the thesis are suggestions that functionality may vary depending on the students and the target groups.

Key words: deacon, sociocultural inspiring, social pedagogic horse activity, development idea, the action examination

Sisältö

1 YHTEISTYÖKUMPPANIN VALINTA	5
2 REISJÄRVEN KRISTILLINEN OPISTO.....	6
2.1 Opiston nykyinen toiminta.....	7
2.2 Hevosten tuleminen opistolle.....	8
2.3. Hevoset oppilashuoltotyön tukena.....	10
2.4 Diakonia opistossa	11
3 KEHITTÄMISHANKKEEN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT.....	12
3.1 Diakonia	14
3.2 Sosiaalipedagogiikka	15
3.3 Sosiokulttuurinen innostaminen.....	15
3.4 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta	17
4 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	19
5 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	20
5.1. Toimintatutkimus.....	20
5.2 Tutkimuksen tavoitteet.....	20
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	23
6.1 Miesopiskelijat hevosten kanssa.....	23
6.2 Hevosilla diakoniaa -illan toteutus.....	27
7 TUTKIMUKSEN TULOKSET	29
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
9 POHDINTA	40
10 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS.....	44
11 JATKOTUTKIMUSIDEAT	45
LÄHTEET	46
LIITE 1	49
LIITE 2	50
LIITE 3.....	52

1 YHTEISTYÖKUMPPANIN VALINTA

Kiinnostus sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan alkoi, kun sain mahdollisuuden tehdä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan perusopinnot sosionomi diakoni -tutkinnon sisällä. Opintoja tehdessäni huomasin, että tällainen lähestymistapa hevosiin ja tallielämään oli minulle tuttua ja mielekästä, koska itse olen saanut kipinän hevosharrastukseeni pieneltä maalaistallilta, jossa pääpaino oli hevosten hoitaminen ja tallilla oleminen.

Olen ystäviltäni kuullut, miten hevoset ovat tulleet Reisjärven kristilliselle opistolle ja ensihetkestä alkaen minua on kiinnostanut miten, siellä hyödynnetään hevosten läsnäolo opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa ja millaisia vaikutuksia hevosilla on opiskelijoihin. Miettiessäni opinnäytetyöni aihetta, päätin yhdistää kiinnostukseni opiston hevostoimintaa kohtaan ja opinnäytetyöni. Kesällä olin 2012 yhteydessä Reisjärven kristillisen opiston rehtoriin Mikko Kinnuseen ja kysyin, olisiko heillä tarvetta opinnäytetyölle, jossa yhdistyisivät hevoset, diakonia ja sosiaalisuus. Kinnunen innostui ajatuksesta ja alkukartoituksen jälkeen päädyimme siihen, että keskittyisin tutkimuksessani löytämään kehittämissuhteita hevostoiminnan monipuolistamiseksi.

Opinnäytetyössäni olen käytännössä toteuttanut opistolaisten kanssa joitakin opiston hevostoimintaa monipuolistavia ideoita. Kaikkia opinnäytetyössäni esiintyviä ideoita ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa käytännössä tämän opinnäytetyön aikana, vaan ne ovat tutkijan näkökulmia siitä, millaiset mahdollisuudet hevoset antavat opistolaisten ja henkilökunnan arkeen.

Hevoset ovat olleet opistolla nyt kahdeksan vuotta, joten hevostoiminnan kehittämistä on monenlaisia ajatuksia ja ideoita. Aihe on laaja, sillä se koskettaa koko opistoyhteisöä: henkilökuntaa, opiskelijoita, lyhytkurssilaisia, taustayhteisöä ja muita opiston ystäviä. Ajatuksia, ideoita ja odotuksia tätä tutkimusta kohtaan on paljon, mutta tämä

yksi tutkimus ei niitä mitenkään pysty kaikkia täyttämään, eikä se ole tarkoituksenmukaista.

2 REISJÄRVEN KRISTILLINEN OPISTO

Tanskalaisen papin Nikolaus Grundtvigin vuonna 1844 perustamasta nuorisokoulusta syntyi kansanopistoliike, jonka periaatteena oli opettaa käytännönläheisesti elämää varten. Myös Suomessa ensimmäiset kansanopistot syntyivät samoista periaatteista. Kansanopiston tärkeimpänä tehtävänä pidettiin kansallisen kulttuurin vaalimista, ja käytännön oppiaineilla oli alusta alkaen vahva asema opetuksessa. (Tervo 2005, 15.)

Reisjärven kristillisen opiston taustaa tutkinut Jukka Tervo selittää tämän opiston syntyä: Suomen itsenäistymisen ja sisällissodan aikana kristityille vanhemmille syntyi huoli lastensa puolesta, kun jumalakielteisyys ja väkivalta lisääntyivät, ja monien tuntema epäluulo yleistä koululaitosta kohtaan kasvoi, sillä opetuksen ja luokatovereiden huonoja vaikutuksia oli nähtävissä. Huoli ja ahdistus isänmaan tulevaisuudesta herättivät vanhoillislestadiolaisten piirissä keskustelua ”kansanopiston tapaisesta” omasta oppilaitoksesta. Ajatuksena oli, että nuorille voitaisiin antaa kristillistä ja Raamattuun pohjautuvaa opetusta samalla, kun ohjattaisiin heitä tiedon ja sivistyksen osallisuuteen. (Tervo 2005, 19–20.)

Reisjärven kristillinen opisto on perustettu Antti ja Elsa Räisälän testamenttilahjoituksena saadulle maatilalle. Antti Räisälän kirjoittamassa testamentissa omaisuus säätiöidään, ja sen käyttöön hän kirjoitti tarkat ohjeet. Testamentin varallisuutta haluttiin käyttää Antin toive huomioiden:

”Ja se olis vielä viimeinen toivoni, että jos Jumala sen suo niin tapahtua, kuin mitä etelä on olen tarkoittanut häneltä saamieni lainavarojen maallisena hoitajana, että edes yksikään sielu tämän kautta pelastuisi ja saisi ijankaikkisen elämän taivaassa.” (Tervo 2004, 34.)

Testamentin laillistaminen lykkääntyi sodan takia ja omaisuus siirtyi Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistysten hallintaan. Sodan aikana orpojen tilanne oli vaikea, ja se sai myös lestadiolaisten piirissä aikaan humanitääristä toimintaa. Räisälän tila remontoitiin orpokodiksi ja Elsa Räisälälle rakennettiin testamentin mukaiset asuinitilat maatilalle. Orpolasten kasvaessa heille haluttiin lisää kristillistä kasvatusta ja kansanopistotoiminta nähtiin kasvatustehtävän jatkamisessa sopivana vaihtoehtona. (Tervo 2005, 31–39.)

Reisjärven kristillisen opiston aloittaessa toimintansa vuonna 1955 sen maatilalle oli myönnetty harjoittelijatilaoikeudet ja opistolaisilla oli seitsemän tuntia viikossa maatalouteen liittyvää opetusta. Koko opiston toimintaa leimasi arkinen elämä ja käytännön työ, sillä viljeltävää peltoa oli 18 ha ja hoidettavaa metsää 70 ha. Kansanopistolla oli myös lehmiä, sikoja ja lampaita, joiden pitäminen kävi kannattomaksi 1970-luvulla siirtyäessä 5-päiväiseen työviikkoon. Samalla maatalousaineiden opetus lopetettiin niiden vähäisen kysynnän vuoksi. (Tervo 2005, 49; 51; 53–54.)

2.1 Opiston nykyinen toiminta

Reisjärven kristillinen opisto on yhteisöllinen sisäoppilaitos, joka toteuttaa opetuksessaan elinikäisen oppimisen ajatusta. Se järjestää nuorten ja aikuisten vapaan sivistystyön lain mukaista koulutusta. Koulutusta on sekä perusoppijakson opetuksena että lyhytkursseina. (Reisjärven kristillinen opisto 2012.) Vapaan sivistystyön tarkoituksena on tukea yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä sekä toimia yhteisössä. Sen tarkoitus on myös edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja monipuolisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa. (Opetushallitus 2013.)

Koulutus Reisjärven kristillisellä opistolla perustuu vanhoillislestadiolaisen herätysliikkeen kristillisiin arvoihin. Koulutuksessa painottuvat yhteisöllisyys, vastuullisuus, omaehtoinen oppiminen, osallisuus ja arvokasvatus. Uskontokasvatus ja -opetus perustuvat Raamattuun ja evankelis-luterilaisen kirkon tunnustukseen. Koulutuksen painoalu-

eina ovat yhteiskunnalliset ja yleissivistävät aineet. Lisäksi opisto järjestää taustayhteisönsä tarpeisiin perustuvaa koulutusta. (Reisjärven kristillinen opisto C i.a.)

Opistossa on kuusi erillistä opintolinjaa, joilla jokaisella on omat tavoitteensa ja sisällönsä. Perusoppijakson oppilaat päättävät haluamansa opintolinjan jo hakeutuessaan opistoon. Opiston perusoppijakson oppilaat muodostavat pienoisyhteiskunnan, jonka avulla saadaan valmiuksia ja kokemuksia yhteiskunnassa ja yhteisössä toimimisesta sekä lisätään opistolaisten yhteiskunnallista tietämystä, osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Opistoneuvosto on opiskelijoiden ja henkilökunnan yhteistyöelin. Opistoneuvoston alaisuuteen kuuluu 14 lautakuntaa, jotka muodostetaan opistolaisten suuntautuneisuuden ja kiinnostuksen perusteella. Jokaisesta lautakunnasta on yksi edustaja opistoneuvostossa. Opiskelijat ja useat työntekijät toimivat jonkun lautakunnan jäsenenä. (Reisjärven kristillinen opisto 2012, 54.)

Hevosten tultua opistoon on perustettu hevostenhoitolautakunta, jonka tehtävänä on huolehtia päivittäin opiston sekä opiskelijoiden tuomista hevosista yhteistyössä omistajien kanssa. Lautakunta osallistuu toimintansa puitteissa erilaisiin ulkoilutapahtumiin. Lautakuntaan kuuluvien tavoitteena on oppia ottamaan vastuuta päivittäisistä työtehtävistä sekä innostaa muita opistolaisia hevosten pariin (Reisjärven kristillinen opisto 2012, 54).

2.2 Hevosten tuleminen opistolle

Kinnunen kirjoitti vuonna 1996 opiston johtokunnassa käsitellyssä kehittämissuunnitelmassa: ”Opiston tavoitteena on rohkaista luonnon, kotiseudun, perinteiden ja elinympäristön kunnioittamiseen. Tämä on noussut viime aikoina painopistealueeksi. Järjestetään luontoon ja erätaitoihin liittyviä teemapäiviä, tapahtumia ja lyhytkursseja. Visiona on Iso-Räisälän perinnepiha eläimiseen.” Tästä alkoi Kinnusen vuosia kestävä työ eläinten tuomiseksi osaksi opistolaisten elämää. (Kinnunen 2012.)

Reisjärven kristillisen opiston nykyinen rehtori Mikko Kinnunen kertoo, että hänen lapsuudessaan ja myöhemminkin elämässä on ollut monenlaisia koti- ja lemmikkieläimiä, jotka ovat aina olleet hänelle hyvin tärkeitä. Eläimiä hoitaessaan ja niistä huolehtiesaan hän on oppinut vastuullisuutta. Hän sanoo, että opistolla työskentelemisen alusta asti hänellä on ollut mielessään kysymys, voisivatko eläimet vielä palata opistolle. Näin palattaisiin opiston alkuaikojen toiminta-ajatuksen, jossa arkinen elämä ja käytännön työ olivat vahvasti läsnä. (Kinnunen 2012.)

Lukuvuonna 2005–2006 erään opiskelijan isä sanoi rehtorille, ettei hänen tyttärensä voi tulla opistoon, jos hän ei voi ottaa kolmea hevostaan mukaansa. Rehtori Kinnunen päätti, että nyt on vuoden ajan mahdollista kokeilla, miten järjestelyt käytännössä toimisivat hevosten kanssa, ja antoi opiskelijalle mahdollisuuden tuoda hevosensa mukanaan. Opiston kehittämissuunnitelmassa oli jo vuosien ajan kirjattu kohta hevosten hankkimisesta opiston käyttöön – nyt se oli totta, ja opiston tyhjään kiinteistöön rakennettiin talkoovoimin tallitilat. (Kinnunen 2012.)

Ensimmäinen vuosi hevosten kanssa sujui Kinnusen mielestä yllättävän luontevasti ja opiskelijat innostuivat hevosten hoitamisesta, joka oli osana opiston vapaa-ajan toimintaa. Hevoskokeiluvuoden päättyessä ja positiivisten kokemusten jälkeen Kinnunen päätti, että opistolle ostetaan kaksi kimppahevosta. (Kinnunen 2012.)

Opistolla on tällä hetkellä ympäri vuoden käytössään 3 opiston ja perheiden yhteisomistuksessa olevaa hevosta. Lisäksi käytössä on yhden perusoppijakson oppilaan omistama hevonen. Hevosten päivittäisestä hoidosta vastaa opiston työaikoina hevostenhoitolautakunta, joka muodostuu opistolaisista ja yhdestä opettajasta. Opiston loma-aikoina hevosten omistajaperheet ovat vastuussa hevosten hoidosta. (Kinnunen 2012.)

Kaikilla opistolaisilla on mahdollisuus valita valinnaisina opintoina kahden opintoviikon hevostenhoidon ja ratsastuksen opinnot, joissa opitaan perustietoa hevosen hyvinvoinnista ja hoidosta. Kurssin aikana on mahdollisuus oppia tai kehittää ratsastustaito-

ja. (Reisjärven kristillinen opisto 2012, 33.) Hevostenhoidon ja ratsastuksen opetukselta vastaa tuntiopettaja, joka suunnittelee tuntien toteutuksen aina ryhmän mukaan.

Erityislinjan oppilailla on muista opiskelijoista poiketen kerran kahdessa viikossa oma hevostenhoito- ja ratsastustunti, johon samanaikaisesti osallistuvat kaikki yhdeksän opiskelijaa. Hevostenhoitolautakuntaan kuuluvilla opistolaisilla on mahdollisuus ratsastaa vapaasti hevosilla vapaa-aikanaan. (Päiväkirjamerkintä 2012.)

Opiston tämän hetkisestä hevostoiminnasta pääasiassa vastuussa ollut henkilökunnan jäsen kertoo, että hevostoiminta on säilynyt hyvin samanlaisena kuin ensimmäisenä vuonnakin: ratsastustunteja, joitakin vapaa-ajan hevostapahtumia kaikille opistolaisille sekä erityislinjan ratsastustunti joka toinen viikko. Valinnaisina opintoina olevalle hevostenhoito- ja ratsastuskurssille olisi vuosittain enemmän tulijoita kuin on mahdollista ottaa. Hevosten lukumäärä vaikuttaa siihen, montako opiskelijaa kurssille otetaan. Opetuksen ja oppilaiden oppimisen varmistamiseksi periaatteena on ollut, että yhtä hevosta kohden hevostenhoito- ja ratsastustunnilla on ollut enintään kaksi oppilasta. (Korva 2013.)

2.3. Hevoset oppilashuoltotyön tukena

Kansanopiston yhtenä tavoitteena on lähestyä syrjäytymisvaarassa olevia nuoria heidän vahvuuksiensa tai mielenkiintonsa kautta. Näitä tapoja voivat olla esimerkiksi liikunta, taide, musiikki, kädentaidot tai hevostoiminta. Hevostoiminnassa nuori ottaa ja saa vastuuta. Sitä kautta hän saa arvostuksen ja onnistumisen kokemuksia, jotka vahvistavat syrjäytymisvaarassa olevan nuoren itsetuntoa ja itsetuntemusta.

Vuosittain opistossa on useita opiskelijoita, joihin on saatu kontakti nimenomaan hevostoimintaa apuna käyttäen. Opiston henkilökunta on ymmärtänyt, että eläinten kanssa toimiminen antaa nuorille mahdollisuuden opetella tunteiden käsittelyä ja ilmaisua. Hevosista on tullut tärkeitä terapeutteja opistolaisten elämässä. (Kinnunen 2012.)

Opistossa oppilashuoltotyötä tekevien näkökulmasta hevosista huolehtiminen lisää nuorten omatoimista vastuunottoa. Henkilökunta on huomannut, että tallilla säännöllisesti käyvät oppilaat ovat itsenäisempiä eivätkä tarvitse niin paljon ohjauksellista tukea kuin muut oppilaat. Heidän elämänhallintansa on myös parempi, sillä aamutallien hoitaminen luo rytmin heidän elämäänsä. Hevoset nähdään positiivisina opettajina, koska nuoren löytäessä yhteyden hevosen kanssa hän saa onnistumisen kokemuksia, jotka vahvistavat itsetuntoa. Tallivuorojen järjestelyt vaativat organisointikykyä sekä sosiaalisia taitoja ja kykyä tiimityöskentelyyn. Tallilla on hyvä olla, mikä näkyy usein sillä, että talli-ihmisillä on hymy herkässä. (Päiväkirjamerkintä 10.1.2013.)

2.4 Diakonia opistossa

Diakonia on perinteisesti kristinuskossa käsitetty lähimmäisen rakastamiseksi. Diakoniaa voi jokainen ihminen toteuttaa ilman erityistä koulutusta. Henkilökunta kertoo, että tällaisena diakonia näyttäytyy Reisjärven kristillisessä opistossa; arkipäivän askareissa, nuorten huolehtiessa toistensa jaksamisesta, nuorten avustaessa kehitysvammaisia opiskelijoita, vuodeosaston hartauksiin osallistumisena, tukioppilastoiminnassa ja diakoniatyön teemapäivänä. (Päiväkirjamerkintä 10.1.2013.)

Erityisesti sosiaali- ja terveyslinja opiskelijat järjestävät toimintaa Reisjärven rauhanyhdistyksen lapsille ja tarjoavat lastenhoitoapua perheille. Vanhempainkerhot myös vierailivat opistolla, jolloin opistolaiset järjestävät heille ohjelmaitoja tai esimerkiksi keskusteluhetkiä. Opistossa diakoniatyön tarkoitus on herätellä opistolaisten asenteita auttamiseen ja diakoniaan. Opetuksessa tuetaan oppilaita olemaan ystäviä jollekin toiselle opistolaiselle tai esimerkiksi naapurin mummolle. Diakoniaa tehtäessä on itseltään annettava jotakin sille toiselle ihmiselle. Opiskelijoita ohjataan toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan omalta osaltaan diakoniatyötä kotipaikkakunnallaan. (Päiväkirjamerkintä 10.1.2013.)

Opiston henkilöstöltä kuulen, että opiston diakoniatyössä olisi vielä kehitettävää. Heidän mielestään diakoniatyön teemapäivän ajatuksia voisi enemmänkin toteuttaa käy-

tännössä. Opistolaiset voisivat esimerkiksi vierailta tai edes piipahtaa kylässä enemmänkin lukuvuoden aikana paikallisten luona ja kuorolaiset voisivat toteuttaa lauluhetkiä kodeissa. (Päiväkirjamerkintä 10.11.2013.)

3 KEHITTÄMISHANKKEEN TEORETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tarkastelen tässä opinnäytetyössäni hevostoiminnan kehittämistä Reisjärven kristillisellä opistolla erityisesti diakonian näkökulmasta. Diakonia on vuosien saatossa määritelty monella tavoin ja diakoniatyön muodot ovat muuttuneet ja muuttuvat yhä. Diakonia käsityksen kivijalkana on lähimmäisen rakkaus ja toinen toisemme huomioiminen. Yhteiskuntamme muuttuessa myös ihmisten tarpeet muuttuvat. Meillä jokaisella elämäntilanteesta riippumatta säilyy tarve tulla kuulluksi ja kohdatuksi.

Reisjärven kristillisellä opistolla on myös huomattu, että heidän toteuttamassa diakoniatyössä on kehittämistä ja tarvitaan yhä uusia toimintatapoja, jotta opiskelijat tulisivat kuulluksi ja kohdatuksi. Tässä työssäni sosiokulttuurinen innostaminen ja sosiaalipedagoginen hevostoiminta pohjautuvat molemmat sosiaalipedagogiikkaan ja sisältävät ajatuksen ihmisen omasta osallistumisesta ja vaikuttamisesta omaan elämäänsä ja elinympäristöönsä. Diakoniassa lähimmäisen rakastaminen tarkoittaa usein ihmisen auttamista vaikeassa elämäntilanteessa. Diakonian toteuttaminen sosiaalipedagogiseen ajattelun mukaan vaikuttaa lähimmäisen elämään pidempiaikaisesti kuin vain vaikean elämäntilanteen helpottaminen. Sosiokulttuurinen innostaminen ja sosiaalipedagoginen hevostoiminta ovat minulle yksi diakoniatyönmenetelmä, tapa lähestyä ihmistä.

Seuraavissa kappaleissa tarkastelen diakonian käsityksiä ja sitä millaisin perustein diakoniaa pitäisi toteuttaa. Avaan myös sosiaalipedagogiikan, sosiokulttuurisen innostamisen ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan keskeisiä periaatteita ja elementtejä. Näitä kaikkia yhdistää yhteisöllisyys ja sen merkityksen ylläpitäminen ihmisen elämänhallinnan ylläpitämisessä.

3.1 Diakonia

Kaariina Lappalaisen (Rantanen 2001) mukaan diakonian perustehtävänä on lievittää ihmisten hätää, etsiä hädässä olevia ihmisiä ja ihmisryhmiä, vaikuttaa hädän syihin sekä kasvattaa ihmisiä palveluun, opettamiseen ja ohjaamiseen. Diakonian perustalla on kristillinen ihmiskäsitys luomisesta, lankeemuksesta ja lunastuksesta. Juhani Veikkolan (Karhumaa 2007, 43–44.) näkemyksen mukaan ihminen ei ole luomakunnasta erillään, toimien vain sen herrana vaan ihminen elää riippuvuussuhteessa jokaiseen luotuun ja on luomakunnan liittolainen.

Diakonian asiakastyössä kohdataan ihmisiä yksilöinä, perheinä tai ryhminä heidän erilaisissa elämäntilanteissaan. Diakoniatyöntekijä vahvistaa ja tukee ihmisen elämän hallinnan saavuttamisessa. Työntekijällä täytyy olla kiinnostusta ihmiselämän kysymyksiin sekä niiden kuulemiseen ja näkemiseen. Asiakastyön ja seurakunnan lähimmäisenrakkauden ohjaavan toiminnan välistä suhdetta diakoniatyöntekijän on kyettävä arvioimaan sekä osaamista kannustaa, ohjata ja kutsua ihmisiä huolehtimaan toinen toisestaan. (Sakasti.evl.fi - kirkon palvelijoille 2010.)

Diakoniaa työmuodot ovat vuosien saatossa muuttuneet, mutta pohjimmiltaan jokaisella ihmisellä säilyy tarve jakaa huolia ja iloja sekä miettiä elämää toisen ihmisen kanssa. Diakonian vaikuttavuus on kahden ihmisen kohtaamisessa, luottamuksen siteen syntymisessä, jolloin ihminen voi kertoa sisimpiä tuntojaan ja kokea tulleen hyväksytyksi kanssaihmisensä. (Lehto 2005, 205–206.)

Jorma Laulajan (2002, 67) määritelmän mukaan diakonia on kokonaisvaltaista ja yhteistyöhakuista toimintaa, mikä on parhaimmillaan luovaa, hallinnollisesti kevytrakenteista toimintaa. Yhä uudelleen toiminnalla pyritään vastamaan siihen mikä on tällä hetkellä lähimmäisen tarve.

Diakonian ydintä Päivi Thitzin (2006, 102) mukaan on toisen ihmisen kuunteleminen ja sosiaalisen tuen jakaminen. Diakonia rakentuu ihmisten kohtaamisista, mikä on alkua yhteisöllisyyden syntymiselle. Kohtaamisissa luodaan side ihmisen ja yhteisön sekä yhteisön tärkeiden asioiden välille. Tästä rakentuu siteet ihmisten välille ja sosiaalisen tuen jakaminen on mahdollista. (Thitz 2006, 100 - 101.)

3.2 Sosiaalipedagogiikka

Sosiaalipedagogiikka ei ole vain joidenkin työmuotojen tai menetelmien käyttöä, vaan sen lähtökohtana on, että työntekijä perehtyy sosiaalisten ongelmien kanssa kamppailevien ihmisten arkeen ja etsii mahdollisuuksia heidän elämänhallintansa vahvistamiseksi. Sosiaalipedagogiikan keskeisiä periaatteina ja tavoitteina on käynnistää ja vahvistaa itsekasvatuksellisia prosesseja ihmisen elämässä, ryhmässä ja yhteisöissä. Näihin lisätään vielä ihmisen rohkaiseminen ja aktivoiminen mahdollisuuksien mukaiseen toimintaan elinolojensa kehittämiseksi ja arjen ongelmien ratkaisemiseksi ja ratkaisemiseksi sekä kannustaa yksilöä itsensä kehittämiseen (Hämäläinen & Kurki 1997, 18–19.)

Sosiaalipedagoginen toiminta on sosiaalista kasvatusta, jonka tavoitteena on tukea sellaisia henkilöitä, joilla ei ole mahdollisuuksia saavuttaa riittäviä sosiaalisia taitoja. Toiminnassa suunnittelussa otetaan huomioon ihmisen sen hetkinen elämänpiiri ja arkipäivä. Tärkeintä sosiaalipedagogisessa toiminnassa on ihmisen oma osallistuminen, hänen elämänhallintansa paraneminen sekä toiminta. (Saastamoinen 2007, 10–13.)

3.3 Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurinen innostaminen on yksi sosiaalipedagogiikan erityislaatuinen soveltamisen ala. Vaikka sosiokulttuurinen innostaminen on hyvin samankaltainen kuin sosiaalipedagogiikka niin innostamisella on oma erityinen sosiaalisen toiminnan alue, jolla on omat selkeät piirteensä ja on sen vuoksi saamassa oman itsenäisen oppialan luon-

teen. Tällä hetkellä sosiokulttuurinen innostaminen näkyy selvimmin Suomessa Tampereen yliopiston nuorisotyön koulutuksessa. (Kurki 2000, 44–46.)

Leena Kurki on sosiokulttuurisen innostamisen uranuurtaja Suomessa. Tällä hetkellä aiheesta on niukasti saatavilla tutkimustietoa suomen kielellä. Sosiokulttuurisella innostamisella on pitkät perinteet Latinalaisessa Amerikassa ja Keski-Euroopassa (Kurki 2000, 7). Ranskalaisen innostamisen teorian kehittäjä Gillet (Kurki 2000, 8) kuvaa Hermeksen avulla innostamisen moniulotteista ja monitieteistä kenttää. Innoittaja on Hermeksen tavoin opas, ohjaaja, puhetorvi ja tien turvaaja. Innoittaja saattaa ihmisiä yhteen, on toiminnan ja kommunikaation edistäjä, omaa taidon luoda suhteita sekä yhdistää ihmisten erillään olevia arkipäivän maailmoja.

Quintanan, Froufen & Sánchezin ja Moneran (Kurki 2000, 19) määritelmän mukaan innostaminen sanana pohjautuu latinaan, ja sanaselitysopin mukaan se voidaan ymmärtää elämän antamisena, suhteeseen asettumisena, toiminnan motivoimisena sekä yhteisön puolesta toimimisena.

Innostamisen perusajatuksena on tapa elähdyttää ihminen herkistymään ja toteuttamaan itseään. Tarkoituksena on saada ihminen tiedostamaan, organisoimiaan toimintaa ja saada ihminen liikkeelle. Innostaminen kohdistuu sosiaalisen kommunikaation kehittämiseen ja ihmisten välisen vuorovaikutuksen lisäämiseen. Tarkoitus on luoda sosiaalisen transformaation mahdollistavia tilanteita, eli yritetään ihmisen elämänlaadun parantamista. Sosiaalisessa innostamisessa tavoitteena on, että ihmiset tulevat tietoisiksi historiallisesta roolistaan yhteisössään, yhteiskunnassaan ja maailmassa. Ihmiset huomasivat, miten heidän oma arkinen toimintansa liittyy yhteisöllisen ja yhteiskunnan toimintaan. Innostaminen on toimintaa, mikä luo sellaisia osallistumisen prosesseja, joissa ihmisellä on mahdollisuus kasvaa aktiiviseksi toimijaksi yhteisössään. (Kurki 2000, 19–20.)

Sosiokulttuurinen toiminta on kasvua, tiedostamista, osallistumista ja luovuutta. Tavoitteena on tukea aloitteellisuutta, itsenäistä toimintaa, vastuuntuntoa ja asioiden täytäntöönpanoa. Tarkoitus on saada esiin jo olemassa olevia kykyjä, jotka ovat heik-

koja tai ovat tiedostamatta ihmisellä olemassa. Sosiokulttuurinen toiminta vahvistaa, motivoi ja koordinoi ihmisen kykyjä ja voimia sekä hänen osallistumistaan kasvatukselliseen, kulttuuriseen ja sosiaaliseen toimintaan. Sosiokulttuurinen toiminta ja innostuminen ovat tekemällä oppimista ja prosessi, jonka sisällölliset ulottuvuudet ovat aina läsnä, mutta aina hieman eri painotuksin. Sosiokulttuuriseen toimintaan ei riitä yksistään päämäärä vaan aina tarvitaan jokin tekemisen muoto, johon tarvitaan kaikkien osallistujien osaamista. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

Sosiokulttuurisen innostamisen elementit ovat Gilletin (Kurki 2000) mukaan tekeminen, osallistujat, aika, instituutio, sosiaalinen suhde, strategia ja filosofia. Nämä tekijät löytyvät jokaisesta innostamisen tilanteesta muuttumattomina. Jokaisessa innostamisen prosessissa pitäisi olla mukana toimintaprojekti, sosiaalisten suhteiden luominen sekä sellaisen tilan saavuttaminen ryhmässä, mikä mahdollistaa näiden muiden tavoitteiden saavuttamisen. Nämä painottuvat jokaisessa innostamisen prosessissa eri tavalla, koska jokainen innostaja on tyyliltään erilainen, ja tämä vaikuttaa siihen, miten nämä vaiheet prosessissa näkyvät. Innostamisen tehtävät ruokkivat toinen toisiaan ja ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään, joten kaikkia tehtäviä tarvitaan. Innostajan ammatillisuus näkyy siinä, miten hän osaa käyttää kulloinkin tarvittavaa osa-aluetta hyödyksi. (Kurki 2000, 78–79.)

3.4 Sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on yksi sosiaalipedagogiikan toimintamuodoista. Se on Suomessa suhteellisen uusi sosiaalisen kuntoutuksen työmuoto. Toimintaa ohjaa aina aikuinen, ja se on ennalta suunniteltua. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa hevonen on aina läsnä. Hevosen kanssa toteutettavat tehtävät vaihtelevat kuntoutuksessa olevan ihmisen kokemuksen ja tavoitteiden mukaan.

Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea, Sosiaalipedagoginen Hevostoimintayhdistys ry ja Ypäjän Hevosopisto järjestävät yhteistyössä Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan koulutusta, joka on suunnattu opetus-, terveys- ja sosiaalialan ammat-

tilaisille, joilla on vankka hevoskokemus. Koulutus antaa valmiuksia omasta ammatillisen toiminnan lähtökohdista tehdä työtä sosiaalisen tuen tarpeessa olevien nuorten ja lasten kanssa. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan varsinaista ammattipätevyyttä ei ole mahdollisuutta saada. Edistääkseen sosiaalipedagogisen hevostoiminnan leviämistä ja kehittymistä Suomessa koulutuksen käyneet ovat perustaneet Sosiaalipedagoginen Hevostoimintayhdistys ry:n. (Hevosopisto 2013.)

Sosiaalipedagoginen hevostoiminta yleensä tähtää toiminnallaan syrjäytymisen ehkäisyyn, sosiaalisen kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseen. Ihmisen ja hevosen vuorovaikutus sekä talliyhteisö, jossa toiminta tapahtuu, ovat sosiaalipedagogisen hevostoiminnan lähtökohtana. Hevosen kanssa toteutettava toiminta on yhteisöllistä, osallistavaa ja kokonaisvaltaista. (Sosiaalipedagoginen Hevostoimintayhdistys ry 2011.)

Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa toiminnassa tärkeintä on hevosen hyvinvointi. Tätä kautta nuorille pyritään näyttämään ne asiat ja niiden tärkeys, joista oma hyvinvointi syntyy. Ne ovat terveellinen ravinto, puhtaus, sopiva liikunta, riittävä lepo sekä säännölliset ruoka-ajat. Nuoret opettelevat hevosten kanssa myös vuorovaikutustaitoja. Sosiaalipedagogisessa hevostoiminnassa on tärkeää lapsen tai nuoren oman toiminnan kautta saatu kokemus. (Hevosopisto 2013.)

Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tarkoitus on järjestää ihmisille mielekästä tekemistä, mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja onnistumisen elämyksiä. Toiminnan päämääränä on hevosen hyvinvointi. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta on muutakin kuin pelkkää ratsastusta, sitä on kaikki hevosen kanssa tapahtuva toiminta. Ajattelun ja toiminnan perustana on yhteisöllisyys. (Haapiainen 2010, 20.)

4 AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Reisjärven kristillisellä opistolla ei ole tehty yhtään hevostoimintaan tai diakoniaan liittyvää tutkimusta, mutta miesopiskelijoihin kohdistuva tutkimus on tehty. Outi-Maria Honkonen ja Mikko Honkonen (2006) ovat tehneet kasvatustieteen pro gradu - tutkielman elämänhallinnan tukemisesta Reisjärven kristillisessä opistossa työntekijöiden ja miesopiskelijoiden kokemana ”Tää on hirveen turvallinen paikka olla irtautumassa ja kokeilla omia siipiä.” Tutkimuksessa ilmenee, että opiston henkilökunta suhtautuu ennakkoluulottomasti uusiin harrastusmahdollisuuksiin ja he haluavat valjastaa nuorten vahvuusalueet käyttöön, yhteiseksi hyväksi. Hyvänä esimerkkinä tästä toimii hevoshoidon kurssi, jolle suunnitellaan jatkoa. (Honkonen & Honkonen 2006, 77.)

Antti-Ville Muurman ja Ville Ranta ovat tehneet opinnäytetyön (2011) Miesryhmän toiminnan arviointia ja ryhmän ohjaamista sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta. Tutkimuksen tuloksena voidaan todeta, että tärkeintä ryhmän toiminnassa on uusien elämysten tarjoaminen sekä näkökentän laajeneminen. Ryhmän olemassaolon vaikutuksena tulevaisuudessa osallistujat toivottavasti perustavat omatoimisen ryhmän. (Muurman & Ranta 2011, 42.) Tutkimus toimii itselleni ohjeena siitä, että ryhmän sisäinen vuorovaikutus on tärkeää, jotta toiminnasta tulisi kaikkien osallistujien näköistä sekä ryhmän tavoitteeksi voi asettaa sen, että herättää ryhmäläisten kiinnostuksen toimintaa kohtaan.

Sosiaalipedagogisesta hevostoiminnasta on viime vuosien aikana tehty useampia tutkimuksia. Merkittävimpiä tutkimuksia oman opinnäytetyöni näkökulmasta ovat: Niina Hyytisen Hevosvoimat käyttöön, Helmi - hevostelua seurakunnan erityisnuorille (2010, 7-8), jonka tavoitteena oli kohdata, nähdä ja kuulla jokainen projektiin osallistuva tyttö. Hyytisen opinnäytetyössä seurakunnan työssä kokeillaan uutena työmuotona hevosia tyttöjen kasvun tukemisessa ja tutkimuksen tuloksena todetaan, että talli on hyvä paikka diakoniselle kohtaamiselle. (Hyytinen 2010, 37.)

5 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

5.1. Toimintatutkimus

Toimintatutkimus lähtee aina työn, työelämän arjen, tilanteen ja ihmisen toiminnan selvittämisestä eli ensimmäiseksi kuvataan aina tutkimuksenkohteena olevan toiminnan tilanne. Tärkeintä on tutkimuskohteen ja tutkijan välinen yhteistyö. (Kamk toimintatutkimus i.a.)

Toimintatutkimus on tapaustutkimuksen tapainen tutkimusstrategia, joka kohdistuu tiettyyn tapaukseen. Tarkoitus ei ole saada yleistettävää tietoa vaan täsmällistä tietoa tutkimuskohteena olevaa tapausta tai tarkoitusta varten. (Virtuaali AMK i.a.) Kemmins & McTaggart (Virtuaali AMK i.a.) ovat määritelleet toimintatutkimuksen olevan tutkimuksen tapa, jolla käytännössä halutaan tarkoituksenmukaisesti muuttaa tai kehittää jotakin tai saada aikaan muutosta tilanteeseen. Toiminnan kehittäminen ymmärretään prosessiksi joka ei pääty esimerkiksi uuteen ja entistä parempaan toimintatapaan.

Toimintatutkimuksen prosessi on aina jaksottainen: ensimmäiseksi valitaan tavoitteet, jonka jälkeen tutkitaan ja kokeillaan käytännön mahdollisuuksia edetä tavoitteisiin. Näiden toimenpiteiden jälkeen taas arvioidaan ensimmäisiä askeleita ja muotoillaan ja tarkennetaan päämääriä, tehdään uusia käytännön kokeiluja ja taas arvioidaan näitä. Tutkimusprosessi on suunnittelua, toimintaa ja toiminnan arviointia. (Kamk toimintatutkimus i.a.)

5.2 Tutkimuksen tavoitteet

Suomen ratsastajainliiton tutkimusten mukaan ratsastus on erityisesti tyttöjen ja naisten harrastama liikuntalaji. Tästä kertoo myös SRL:n jäsentilastot, joiden mukaan vuoden 2012 loppuun mennessä naisjäseniä on 94 % ja miesjäseniä 6 %. (Suomen Ratsas-

tajainliitto i.a.) SRL:n tilastotietoja hevosharrastajien sukupuolijakaumasta katsoessa ei ole mitenkään yllättävää, että opistossa Kinnusen mukaan ratsastusharrastus kiinnostaa enemmän tyttöjä, mutta myös heidän kauttaan poikia. Miesopiskelijoiden osallistuminen hevostoimintaan on ollut vähäistä vuosien varrella, ja osallistujien innokkuus on vaihdellut vuosittain. Hevostoiminta mielletään kuitenkin enemmän tyttöjen harrastukseksi. (Kinnunen 2012.) Opistossa on lukuvuonna 2012–2013 60 miesopiskelijaa, joista kukaan ei aktiivisesti osallistu hevostoimintaan.

Opinnäytetyöni on toimintatutkimus, jonka tavoitteena on saada aikaan kehitystä ja muutosta Reisjärven kristillisen opiston hevostoiminnassa. Tutkimukseni kohderyhmänä ovat erityisesti miesopiskelija, koska opistossa on ajatus, että hevostoiminnan pitäisi olla sellaista johon kuka tahansa opiskelija voisi osallistua. Tällä hetkellä miesopiskelijat eivät osallistu hevostoimintaan, joten heiltä saa ideoita siitä, millä keinoin miesopiskelijat saataisiin mukaan hevostoimintaan. Tutkimukseni tuotteena on, käytännön kehittämisideoita opiston hevostoimintaan.

Diakonia on tällä hetkellä läsnä opiston arkielämässä päivittäin. Diakonia näkyy pieninä tekoina ja sanoina. Tutkimuksellani haluan osoittaa, että diakoniaa tapahtuu myös talvella.

Tutkimuksessani toiminnan kohteena on hevostoiminta, ympäristönä Reisjärven kristillinen opisto, subjektina ovat opiston opiskelijat ja tässä kehittämistyötä tehdään erityisesti miesopiskelijoiden näkökulmasta ja toimintaan pitää saada aikaan sellainen muutos, että miesopiskelijat osallistuvat siihen ja toiminta on monipuolista.

Keskityn opinnäytetyössäni vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

- a. Miten hevostoimintaa voitaisiin kehittää?
- b. Miten diakonia näkyy hevostoiminnassa?
- c. Miten miesopiskelijat pääsisivät osalliseksi hevostoimintaan?

Toimintatutkimusta tehdessä minun täytyy muistaa, että saadakseni kehittämisideoita tutkimuksen toteutumiseen vaikuttaa opiskelijoiden osallistuminen ja aktiivisuus sekä henkilökunnalta saamani tuki.

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Hevostoiminnan kehittämiseksi havainnoin tallilla ja ratsastustunneilla selvittääkseni millaista toiminta on nyt ja mitä voisi tehdä toisin. Saadakseni miesopiskelijat osalliseksi hevostoimintaan ehdotan rehtorille, että lokakuussa 2012 järjestettävään ohjelmalliseen mies- ja naisopiskelijoiden teemailtaan miesopiskelijat ottavat hevoset mukaansa. Toteutan kyselyn marraskuussa 2012 (Liite 1) miestenteemaillassa hevosiin tutustuneille miesopiskelijoille, kyselyn tarkoitus on saada kehittämisideoita. Tarkoitukseni on teema haastattelun avulla syventää kyselyyn vastanneiden miesopiskelijoiden vastauksia sen jälkeen, kun he olisivat osallistuneen hevostenhoitolautakunnan järjestämään hevoskerhoon ja heillä olisi käytännön kokemusta hevostoiminnasta. Itsestäni riippumattomista syistä hevostenhoitolautakunnan järjestämä hevoskerho ei toteutunut aikataulun mukaisesti, joten joudun luopumaan temahaastattelusta saadakseni opinäytetyöni toteutettua aikataulun mukaisesti.

Saadakseni riittävän ja monipuolisen aineiston toteutan miesopiskelijoille 5 tallikertaa, joista pidän havainnointipäiväkirjaa. Selvittääkseni miten diakonia näkyy hevostoiminnassa, suunnittelen ja toteutan yhdessä opistolaisten kanssa diakoniaillan tammikuussa 2013, mikä on suunnattu lapsiperheille. Diakoniailta toteutetaan talliympäristössä. Tämän illan tarkoitus on osoittaa, että diakonian toteutuminen ei ole paikkaan sidonnaista. Diakoniaillan suunnitteluun ja toteutukseen osallistuvat pääasiassa hevostenhoitolautakuntalaiset sekä sosiaali- ja terveysalan linjan opiskelijat.

6.1 Miesopiskelijat hevosten kanssa

Tarkoitukseni on, että miesopiskelijoiden toiminta tallilla on heille itselleen mielekästä ja heistä itsestään lähtöisin. Löytääkseni hevostoimintaan kehittämis ehdotuksia minun täytyy antaa opiskelijoille mahdollisuus luovuuteen ja tukea sellaista toimintaa mikä motivoi heitä.

Satuloin hevosen valmiiksi miesteniltaa varten enkä osallistu illan toteutukseen sen enempää, koska yksi miestenillan järjestäjistä, jolla on aikaisempaa ratsastuskokemusta, sanoo minulle:

”Osaan ratsastaa, mutta varusteiden laittaminen ei minulta oikein onnistu --- ja nyt miehet saivat kokeilla ratsastusta keskenään ilman naisten häiritsevää läsnäoloa. Monetkaan opiskelijat eivät tiedä, että ratsastan, joten haluan yllättää heidät ja samalla antaa esimerkkiä siitä, että miehetkin voivat ratsastaa” (Päiväkirjamerkintä 2012.)

Yksi miestenillan järjestämisestä vastuussa ollut opettaja antoi palautetta, että hevosen mukana olo miestenillassa oli onnistunut tempaus ja tällaista elämyksiä sekä osallistumista luovaa se hevostoiminta voi parhaillaan olla. Noin 20 poikaa oli halunnut kokeilla ratsastusta ja miesopiskelijat olivat innostuneita siitä. Järjestäjä painotti palautteessaan, että hevonen oli tärkeä osa miesteniltaa ja kokemus oli erinomainen. Hevonen auttoi meitä miehiä ryhmäytymään ja edisti osaltaan opiston yhteisöllisyyden kehittymistä. (Päiväkirjamerkintä 2012.)

Miestenillan ohjelmaan kuuluu hevosiin tutustumisen ja ratsastuksen lisäksi makkaranpaistoa, pelien pelaamista ja saunomista suuressa telttasaunassa. Iltaan osallistuu 4 opiston miestyöntekijää ja 60 miesopiskelijaa. Tämän teemaillan tarkoitus on luoda miesopiskelijoiden keskuuteen yhteisöllisyyttä ja vahvistaa miesopiskelijoiden sosiaalisia suhteita toiminnallisilla menetelmin.

Miestenillassa ratsastusta kokeilleet saavat seuraavissa tapaamisissa ensisijaisesti osallistua miesten tallitoimintaan. Hevosten lukumäärän ja tallitilat huomioiden sekä hyvien hevosmiestaitojen oppimisen ja turvallisuuden takaamiseksi otan tallille mukaan ensimmäisellä kerralla mukaan vain 4-5 miesopiskelijaa, eli minulla on kaksi miesopiskelijoiden talliryhmää, jotka voin yhdistää, jos se on kehittämistavoitteiden saavuttamiseksi tarpeellista.

Turvallisen hevostiäidön perusta on, että ihminen vaikuttaa kaikkeen käytöksellään eli toimii rauhallisesti, johdonmukaisesti ja varmasti sekä puhuu pehmeästi tallissa ja hevosten kanssa: Ihmisen on tarkkailtava hevosen viestintää. Kerro hevoselle läsnäolostasi puhumalla lähestyessäsi sitä, älä työskentele vapaana olevan hevosen kanssa. Valitse turvallinen työskentelypaikka ja näytä hevoselle mitä aiot tehdä esimerkiksi näytä satulaa hevoselle ennen kuin laitat sen hevosen selkään. (Piminäinen 2010, 23.)

Miesten tallikerroilla ei ole tarkoituksenmukaista hioa ratsastustaitoa, vaan tärkeintä ovat osallisuuden, sosiaalisuuden, toiminnan, ja vuorovaikutuksen kokemukset sekä elämykset. Perehdytän miesopiskelijat ensimmäisellä tallikerralla ratsastukseen kertomalla, mitä ratsastus on, ja annan heidän kokeilla sitä itse.

Ratsastus on kokonaisvaltaista hevosen ja ihmisen välistä yhteistyötä sekä fyysisellä että psyykkisellä tasolla. Ratsastajan on huomioitava oma käyttäytymisensä, toimintatapansa, liikkeidensä sekä ympäristön vaikutukset hevosen käyttäytymiseen. Ratsastajalta vaaditaan hyvää tasapainoa sekä hevosen käyttäytymisen tuntemista. (Hyttinen i.a, 4.)

Valmistelen miestenratsastustuntia varten ratsastuskentälle kaksi samanlaista tehtävärataa, jossa he voivat harjoitella ratsastuksen perustaitoja sekä voisimme järjestää ratsastajien kesken pienen kilpailun tunnin päätteeksi. Miehet nousivat ratsaille jo tallipihasa ja he saivat ratsastaa noin 500 metrin matkan ratsastuskentälle ilman taluttamista niin, että itse kävelin heidän edellään varmistaen turvallisen kulkemisen. Miesopiskelijoiden ratsastaessa ratsastuskentälle heidän opiskelijatovereitaan oli valokuvamassa opiston pihapiirissä ja miehet ratsuineen suostuivat mielihyvin valokuvattavaksi.

Toiselle miesopiskelija ryhmälle en tee ratsastuskentälle minkäänlaista valmista tehtävärataa, vaan jokainen harjoittelee omaan tahtiinsa pysähdykset, liikkeellelähdöt ja kääntymiset. Ensimmäisen tallikerran jälkeen arvioin toimintaa ja ymmärsin poikien näkevän koko ratsastuksen suurena seikkailuna ja heidän pitäisi löytää oma tahtinsa kokeilla, mihin he kykenevät. Peruskäsittelyt eli pysähdykset, kääntymiset ja liikkeelle-

lähdön sisäistettyään pojat saavat kokeilla ravia ja laukkaamista sekä matalan (20 cm) esteen ylittämistä.

Perehdyttävän tallikerran jälkeen kokoon kaikki tallilla olleet miesopiskelijat saman pöydän ympärille ja suunnitteleimme millainen toiminta tallilla on tälle ryhmälle mielekkäintä, elämyksiä antavaa ja osallistavaa. Toiminnan tavoitteena on, että se on muutokseen johtavaa, opiskelijoiden yhteen saattamista, mielekästä tekemistä, vuorovai-
kutusta lisäävää ja miesopiskelijoista itsestään lähtevää toimintaa.

Miesopiskelijat keskusteleivat millaista toimintaa he haluavat ja lopulta he ehdottavat, että tekisimme videon talliympäristössä. Idea videonteosta lähtee kaikista ryhmäläisistä, joten yhdistämme ryhmät ja päätämme kuvata videota kolmella tulevalla tallikerralla. Yksi tallikerta menee siinä, että sovimme videon editoinnista ja opetimme videoneditointi ohjelman käyttöä. Miesopiskelijat suunnittelevat videon juonen itse. He päättävät kuvata lännenelokuvan, sillä heitä yhdistää kiinnostus sarjakuvahahmo Tex Willeriin ja ollessaan tallilla molempien ryhmien miesopiskelijat vertasivat omia tekemisiään häneen. He miettivät roolit ja rooliasut ryhmänä ja sopivat, että kaksi heistä huolehtii pääasiassa kuvaamisesta.

Aloitimme videon kuvaamisen samana päivänä. Otimme myös tavallisia valokuvia. Ideat lopullisesta tarinasta syntyivät siinä samalla, kun etsittiin roolivaatteita, hoidettiin ja varusteltiin hevosia. Jokainen sai pukeutua haluamiinsa ja löytämiinsä roolivaatteisiin. Miesopiskelijat olivat todella innostuneita ja he olivat valmiita käyttämään kuvauksiin niin paljon aikaa, että he saivat siitä sellaisen, kuin suunnittelivat. Minun tehtävänäni oli varmistaa, että työt tulivat tehtyä ja auttaa heitä jos heillä oli ongelmia hevosten kanssa kuten satuloidessa ja selkään nousussa.

Kuvausten alkaessa kävi kuitenkin niin, että kamerasta loppui akku ja kuvaaja lähti vaihtamaan sen. Minä jäin viiden miesopiskelijan ja hevosen kanssa ratsastuskentälle, jonka ympäristössä meidän oli tarkoitus kuvata joitakin kohtauksia videota varten. Odotellessamme kuvaajaa paikalla olleet miesopiskelijat pääsivät ratsastamaan aidat-

tomalla alueella, mikä oli heille elämys, kun saivat itse hallittua hevosen ilman aitoja tai taluttajaa.

Kuvaaja ei saapunut enää paikalle eikä vastannut puhelimeen, joten lähdimme takaisin tallille ja löysimme hänet sieltä kuvaamassa kolmen muun oppilaan kanssa kohtauksia videoon. Porukan ollessa taas yhdessä kävimme läpi loppupäivän suunnitelman ja kuvasimme viimeiset kohtaukset yhdessä.

Videon juoni muotoutuu noudattamaan klassista lännen tarinaa. Mies hyvästelee vaimonsa ja lähtee vartioimaan karjaa, vaimo jää tilalle, jonne saapuu rosvo, joka ryöstää vaimon rikostoverinsa kanssa. Miehen poika näkee tilanteen ja joutuu käsirysyyn rosvojen kanssa, mutta lopulta tallimies tulee paikalle ja lähtee kertomaan vaimon ryöstöstä miehelle. Mies lähtee rosvojen perään, saapuu koplän piilopaikalle ja syntyy tulitaistelu. Taistelujen päätyttyä toinen rosvoista kuolee ja sheriffi vie toisen rosvon vankilaan.

Videon editoiminen jää miesopiskelijoiden vastuulle ja he sanovat tekevänsä sen ihan mielellään sillä se on myös hyvä mahdollisuus oppia editointitaitoja. Video on tutkimuksen sivutuote, mutta tärkeää on saattaa toiminta päätökseen asti. Sovimme päivämäärän jolloin videon on oltava valmis ja keskustelen opiston henkilökunnan kanssa, että tämän videon valmistukseen opiskelijat saavat käyttöönsä oikeanlaiset välineet ja henkilökunta on valmis neuvomaan sen tekemisessä tarpeen mukaan.

6.2 Hevosilla diakoniaa -illan toteutus

Mielestäni eläinten läsnäoloa kannattaa hyödyntää diakoniassa, koska Pitkäsen mukaan eläin antaa meille mahdollisuuden kokea yksinkertaisia ja puhtaita tunteita, joihin ei liity pelkoa väärinymmärretyksi tai torjutuksi tulemisesta. Eläimille uskaltaudumme ilmaisemaan tunteita, joita pelkäämme muiden ihmisten pitävän tyhjänpäiväisinä tai naurettavina. (Pitkänen 2008, 12.)

Hevosilla diakoniaa -ilta on käytännössä testattu kehittämisidea. Hevosilla diakoniaa -illan toteutukseen jokainen opistolainen voi osallistua eikä ole merkitystä onko aikaisempaa hevoskokemusta, koska pienemmät lapset tarvitsevat sisätiloissa hoitajia. Kokoonnumme diakoniaillan järjestämiseen osallistuvien opistolaisten kanssa suunnittelemaan illan toimintaa ja jakamaan tehtävät sekä vastuualueet, jokaiselle kiinnostuksensa mukaan. Illan ajatus on, että järjestetään opistolla lapsille 1–12 -vuotiaille suunnattu toimintailta hevosteeman ympärille. Vanhemmat voivat tuoda opistolle lapsensa hevostoimintailtaan, ja saavat näin ollen kahdenkeskeistä aikaa. Illasta tiedotetaan kirjeitse (Liite 2.). Osallistujien rajaamiseksi kirje annetaan sellaisille opiston henkilökunnan jäsenille, joilla on sopivan ikäisiä lapsia, lisäksi omat tuttavani saavat kirjeen.

Illan aikana pienimmät lapset 1-3 -vuotiaat ovat opiston sisätiloissa leikkimässä ja isommille lapsille on ulkona ja tallitiloissa erilaisia tehtävärasteja: talutusratsastusta, mäenlaskua, hevostenhoitoa sekä este- ja toimintarata. Kerään palautteen illan toiminnasta ja onnistumisesta opiskelijoilta sekä lapsilta hyymiökortein, vaihtoehtoina ovat: erittäin mukavaa, mukavaa, en osaa sanoa, tylsää ja erittäin tylsää.

Diakoniailtaan osallistuu 14 lasta kuudesta eri perheestä. Iltaan osallistuvista lapsista 11 on yli kolmevuotiaita. Isommat lapset jaetaan neljän ja kolmen hengen ryhmiksi ja he lähtevät rastinvetäjien kanssa toteuttamaan tehtäviä. Pienemmät lapset jäävät opiston sisätiloihin. Joitakin lapsia ujostuttaa ja itkettää, mutta opistolaiset lohduttavat ja houkuttelevat lapset leikkimään.

Hevostenhoitorastilla lapset silittävät, harjaavat ja juttelevat pikku ponille. Este- ja toimintaradalla lapset juoksevat esteiden ylitse, heittävät hevosenharjoja ämpäriin, pujottelevat ja lopulta kisailevat keskenään kuka suorittaa tehtävät nopeimmin. Mäenlasku rastilla odotetaan vuoroa talutusratsastukseen. Talutusratsastuksessa lapset pääsevät hevosen selkään ja ratsastavat pienen lenkin taluttajan kanssa. Kylmä ilma pakotti meidät lopettamaan ulkona ohjelman suunniteltua aikaisemmin ja kokoonnumme sisätiloihin piirtämään sekä kuuntelemaan satuja. Vanhempien tullessa hakemaan lapsia sekä lapsilla että vanhemmilla oli toisilleen niin paljon asiaa, etten onnistunut keräämään vanhemmilta minkäänlaista palautetta.

7 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tarkastelen tutkimuksen tuloksia ensin diakonisesta näkökulmasta, minkä jälkeen kerroin, miten toiminnassa toteutuivat sosiokulttuurisen innostamisen ja sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tavoitteet.

Rättyän (2009, 110) tutkimuksessa esitetään, että miten ihmisten yhteen saattaminen on alku kaikelle diakoniatyölle. Yhteen saattaminen voi tapahtua erilaisia tilaisuuksia järjestämällä. (Rättyä 2009, 113.) Tarkastellessani sekä Hevosilla diakoniaa -illan että miesten tallitunteja, toiminnan pohjalla on ajatus, että opiskelijat tekevät yhdessä yhteisen päämäärän saavuttamiseksi eli; he saavat toteutettua tämän tapahtuman ja kuvattua videon. Loin molempien toimintojen ympärille oman pienisyhteisön, joka on Rättyän (2009, 114) mukaan alku ihmisten yhteen saattamisessa. Rättyän tutkimuksessa nousee esiin ajatus siitä, että sellaisten tilaisuuksien järjestäminen, jossa on mahdollista kokea yhteisöllisyyttä ja viettää aikaa toisten ihmisten kanssa ovat ihmisille yhä tärkeämpiä. (Rättyä 2009, 110.) Hevosilla diakoniaa -ilta sekä miestentallitunnit antoivat opiskelijoille mahdollisuuden viettää aikaa yhdessä ja kokea yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyys on Lehtosen (Thitz 2006, 96) mukaan ihmisten vuorovaikutuksessa muodostuva ilmiö, joka kehittyy konkreettisen toiminnan kautta. Diakonian näkökulmasta toteuttamassani toiminnassa tärkeintä oli opiskelijoiden keskinäisen vuorovaikutuksen mahdollistaminen. Toiminnan ohessa opiskelijat huomaamattaan auttoivat toisiaan ja näin toiminta opettaa heitä Lappalaisen (Rantanen 2001) mukaan palveluun ja ohjaukseen, mikä on yksi diakoniatyön lähtökohdista.

Hevosilla diakoniaa -ilta on yksi käytännössä kokeiltu kehittämisidea. Illan toteutus ei olisi onnistunut tässä laajuudessa ilman opiskelijoiden osallistumista. Opiskelijoiden oma innostuneisuus ja mieliala myös vaikuttivat siihen miten lapset viihtyivät illan aikana. Hevosilla diakoniaa -iltaa suunnitellessa olisi pitänyt huomioida myös palautteen kerääminen vanhemmilta, mikä jäi tällä kertaa tekemättä, joten en voi illan toteutusta arvioida riittävän puolueettomasti enkä siten hyödyntää täysin illasta saamaani tietoa opinnäytetyöni tuloksissa.

Sosiaalipedagogiikan lähtökohtana on ihmisen rohkaiseminen ja aktivoiminen sekä ihmisen kannustaminen itsensä kehittämiseen. (Hämäläinen & Kurki 1997, 18-19.) Hevostoimintaa toteuttaessani luodessani miesopiskelijoille turvallisessa miestenkeskeisessä yhteisössä mahdollisuuden kokeilla ratsastusta aktivoin heitä tutustumaan johonkin uuteen, tämä miestenilta toimi heille rohkaisijana osallistumaan toimintaan. Saastamoisen (2007, 10 - 13) mukaan toiminnan suunnittelussa täytyy huomioida ihmisen sen hetkinen elämänpiiri ja arkipäivä eli minun tutkimuksessani se tarkoittaa sitä, että keskitin kaiken toiminnan Reisjärven kristillisen opiston tiloihin ja toiminta pyrittiin toteuttamaan opiskelijoiden vapaa-ajalla sekä hyödynnettiin jo olemassa olevia välineitä eli hevosia, tallia, ratsastuskenttää, roolivaatteita, videokameraa ja editointivälineitä.

Sosiokulttuurisessa toiminnassa pyritään saamaan esiin ihmisen olemassa olevia kykyjä ja toiminnan pitäisi motivoida ihmisiä kasvatukselliseen ja sosiaaliseen toimintaan. Ajatuksena on tekemällä oppiminen. (Kansalaisyhteiskunta i.a.) Hevosilla diakoniaa -illan aikana korostuivat opiskelijoiden kyvyt lasten ja hevosten kanssa. Miestentallituneilla korostuivat näyttelemisen, eläytymisen, kekseliäisyyden, kuvaamisen ja editoimisen kyvyt. Hevostoiminta toimi molemmissa tapahtumissa motivoivana tekijänä toiminnan toteuttamiseen ja sen myötä tapahtui myös kasvatuksellista ja sosiaalista toimintaa opiskelijoiden keskuudessa. Gilletin (Kurki 2000, 8) mukaan sosiokulttuurisessa innostamisessa pitäisi löytää tietyt elementit jokaisesta innostamisen tilanteesta. Olen tähän listannut ne elementit ja kirjoittanut mitä ne tarkoittivat minun tutkimuksessani.

Tekeminen: miesopiskelijoiden hevostoiminta sekä Hevosilla diakoniaa -ilta

Osallistujat: opiskelijat.

Aika: miesopiskelijoiden tallikerrat 2hx5, sekä Hevosilla diakoniaa -illan kesto 2 tuntia.

Instituutio: Reisjärven kristillinen opisto

Sosiaalinen suhde: opiskelija-ohjaaja, opiskelija-opiskelija, opiskelija-lapset, ihmisen-hevonen

Strategia: hevostoiminnan kehittäminen

Filosofia: Diakonian toteutuminen ei ole sidottuna tiettyyn toimintamalliin

Sosiokulttuurisessa innostamisessa ohjaajan rooli on saattaa ihmisiä yhteen, toimia oppaana, ohjaajana, puhutorvena ja tien turvaajana. (Kurki 2000, 8.) Tämä kuvaus ohjaajan roolista toteutui toimintaa toteuttaessani, kun järjestin miesopiskelijoille tallitoimintaa, jossa annoin heille tärkeimmät ohjeet, niin että toiminta pysyi turvallisena sekä varmistin heidän mukana olonsa keskustelemalla henkilökunnan kanssa niin, että he saivat olla muilta oppitunneilta tarpeen mukaan poissa. Hevosilla diakoniaa -illassa ohjaajan tärkeintä oli, että opiskelijat tekevät yhdessä.

Kaikessa toteuttamassani hevostoiminnassa opinnäytetyön aikana toiminta oli osallistavaa, yhteisöllistä ja kokonaisvaltaista, koska opiskelijat ottivat osaa tallitöihin, toiminnan suunnitteluun, ja toiminnan toteutumiseen tarvittiin jokaista opiskelijaa. Haapiaisen (2010, 20) mukaan sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tarkoitus on järjestää mielekästä tekemistä ja mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja onnistumisen elämyksiä. Opiskelijoilta saamien kommenttien

”kyllä mä nyt ymmärrän miksi ne tytöt haluaa ratsastaa, siistiä!” (Päiväkirjamerkintä 2012.)

”Kiitos sinulle, kun annoit meille tällaisen mahdollisuuden osallistua ja tehdä ja olla tallilla, tää on varmasti yks muisto mikä säilyy läpi elämän ja muistaa aina opistovuodesta.” (Päiväkirjamerkintä 2013.)

”Ei iha vielä, tää on niin siistiä -- voisin olla täällä vaikka viis tuntia!”. (Päiväkirjamerkintä 2013.)

”Mää en oo ikinä ratsastanu tää on mun eka kerta ja tän jälkeen mä ratsastan joka päivä.” (Päiväkirjamerkintä 2013.)

perusteella voi päätellä, että hevostoiminta täytti nämä Haapiaisen asettamat kriteerit.

Miesopiskelijoiden tallikertojen aikana toteutui sosiaalipedagogisen hevostoiminnan tavoitteita siinä, että nuoret ymmärsivät puhtauden merkityksen. Siivotessamme ensimmäistä kertaa karsinoita miesopiskelijoiden kanssa heistä yksi totesi, että:

”ihan kohtuullista siivota paskat hevosten alta pois jos ne suostuu meitä kantamaan selässään tunnin verran.” (Päiväkirjamerkintä 2013.)

Miestenillan jälkeen toteutetun kyselyn (Liite 1) vastaajista yli puolet 77,8 % on kiinnostunut vain miesopiskelijoille suunnatuista talli- ja ratsastusvuoroista. Kaikki vastaajat halusivat tehdä metsäretkiä hevosten kanssa ja 87,5 % vastaajista haluaisi oppia ratsastamaan. 4. kysymyksen vastauksista 4 haluaisi ratsastaa opistovuoden aikana uudestaan ja vastauksissa tuli ilmi, että hevoset voisivat toimia opistovuoden aikana ”tuuletuksena” muista opistoasioista. Kysymyksessä 2. kysyttiin mikä kannusti kokeilemaan ratsastusta ja tällaisia vastauksia tuli: kiinnostasi kokeilla, koska ei ole aikaisemmin kokeillut ja ratsastus oli mielenkiintoisen näköistä, uusien haasteiden kokeminen, tilanteen jännittävyys, moni muukin mies kokeili ja kiinnostus hevosia kohtaan.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Toimintatutkimuksessani toteutuivat suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin kehä. Muokkasin suunnitelmiani ensimmäisen toteutuksen jälkeen, koska se ei onnistunut niin, että toiminta olisi täyttänyt sosiokulttuurisen innostamisen elementtejä. Toteuttamani toiminta kokonaisuudessaan sisälsi sosiokulttuurisen innostamisen sekä sosiaalipedagogisen hevostoiminnan elementtejä.

Kaikki toteuttamani hevostoiminta piti sisällään myös diakonisia ulottuvuuksia, vaikka toimintaa ei ollut erikseen nimetty diakoniaksi. Sosiokulttuurinen innostaminen ja sosiaalipedagoginen hevostoiminta sisältävät samoja elementtejä kuin diakoniatyö eli yhteisöllisyyttä, toimintaa ja osallisuutta. Ihmisten yhteen saattaminen ja yhteisöllisyyden luominen ovat olleet läsnä jokaisessa hevostoiminnan hetkessä. Miesopiskelijoiden tallitoiminnassa diakonia ei ollut mitenkään näkyvästi esillä, mutta antamalla opiskelijoille mahdollisuuden luoda hevostoiminnan kautta oma yhteisönsä ja tekemisen ohessa he saivat olla yhdessä toistensa kanssa.

Rättyä (2009, 109) tuo tutkimuksessaan esille miten haasteellista vapaaehtoisten rekrytoiminen on nykyään ja erityisesti uusien nuorten mukaan saaminen on vaikeaa, ajattelen tutkimukseni tulosten pohjalta, että kannattaisi korostaa sitä, että diakoniaa voidaan toteuttaa monenlaisessa ympäristössä ja tärkeintä on ihmisten yhteen saattaminen ja tätähän tallilla tapahtuu. Diakoniatyön kehittämiseksi Reisjärven kristillisellä opistolla voitaisiin kartoittaa käytettävissä olevat resurssit, johon mielestäni myös tallihevosineen kuuluu sekä opistossa olevat hevosihmiset.

Sain tutkimuksessani vastaukset kysymyksiini:

Miten hevostoimintaa voitaisiin kehittää? Hevostoiminnan kehittämisehdotukset olen jaotellut kolmen otsikon alle:

1. Talli ja hevoset

- Käyttöön soveltuvat hevoset. Hevosen olisi hyvä soveltua terapiakäyttöön, koska hevosten tehtävä opistolla on pääasiassa hyvinvoinnin tukeminen ja lisääminen. Hevosen ostoa mietittäessä kannattaa huomioida seuraavat seikat: monikäyttöisyys, koulutettu, ihmisystävällisyys, uteliaisuus ihmistä kohtaan, luonteeltaan tasainen ja rauhallinen, luottavainen, sopiva koko (hevosen säkäkorkeus käyttäjät huomioiden 145-165cm), iältään noin 8-15vuotias ja soveltuvuus kokemattomille hevosharrastajille. Havainnoinnin tuloksena on, että hevostoiminnan kehittämiseksi on tarpeenmukaista kiinnittää huomiota käytettävissä olevien hevosten soveltuvuuteen opiston käyttötarkoituksiin. Opiskelijoiden osallistumista hevostoimintaan voidaan lisätä sillä, että hevoset ovat sopivia käyttäjilleen.
- Riittävän monta kaikkeen käyttöön soveltuvaa hevosta, että hevosten työmäärä olisi kohtuullinen.
- Asianmukaiset, turvalliset ja viihtyisät talli- ja ratsastustilat. Tarkemmat ohjeet löytyvät kirjasta: Lehmonen, Nina (toim.) 2013. Hyvä hevosenpito, opas hevosen arkeen. Espoo: Suomen Hippos ry.
- Turvallisuusasiakirja tallille.
- Hevosille lukujärjestykset tai varauskalenterit, jotta kaikki toiminta voidaan toteuttaa ja hevosten hyvinvointi säilyy.

2. Toiminta

- Miesopiskelijoille oma tallivuoronsa tai hevoskerhonsa.
- Hevosalan asiantuntijuuden hyödyntäminen suunnittelussa, toteutuksessa ja kehittämisessä.
- Erityislinja voisi hyödyntää hevosia ratsastusterapeuttisesti.
- Henkilökunta tutustuu hevosiin ja talliympäristöön.
- Hevosilla diakoniaa -illan järjestäminen diakoniateemapäivän yhteydessä. Olisiko koko perheelle jotain toimintaa hevosten kanssa, vai olisiko vanhemmille omaa toimintaa opistolla.

3. Opintojen sisältö

- Hevostoiminnan sisällyttäminen jonkin opintolinjan opintoihin. Opintolinjalta olisi suunnitelma vastuu hevosten hoidosta ja käytöstä.
- Hevoset mukaan lyhytkursseille: hyvinvointia hevosista, hevosmiestaitojen jakamista, elämäntaitojen oppimista hevosten avulla, elämyksiä hevosten kanssa, kehitä ratsastustaitoasi, vuorovaikutustaitojen opettelua hevosen kanssa, inspiroidu ja kirjoita talliympäristössä, opettele kuvaamaan liikkuvaa kohdetta, kuvaa videoita tallilla ja editoi, metsätyöt hevosen kanssa.

Miten diakonia näkyy hevostoiminnassa? Hevoset voivat olla työvälineenä diakonisen teemapäivän toteutuksessa. Talliympäristössä diakonia näkyy toisen välittämisenä, auttamisena. Talliympäristössä puhutaan paljon sekä hevosille, että siellä olevien ihmisten kesken sekä iloja että suruja. Hevonen kuuntelee, luottaa sinuun, auttaa sinua ymmärtämään asioita, opit huolehtimaan itsestäsi hevosen avulla ja opit arvostamaan itseäsi, muun muassa nämä mainitsemani asiat ovat elementtejä, jotka vahvistavat käsitystäni siitä, että diakonian toteuttaminen hevosten kanssa on mahdollista. Tallilla toteutuvassa diakoniassa näkyy Jorma Laulajan (2002, 67) käsitys diakoniasta, joka ei ole sidottu byrokraatiaan vaan se on ihmisläheistä ja kokonaisvaltaista toimintaa. Mielestäni joka kerta tallilla ollessa toiminta hevosten kanssa vastaa juuri siihen mitä sinä sillä hetkellä tarvitset.

Miten miesopiskelijat pääsisivät osalliseksi tallitoimintaan? Miesopiskelijoille järjestetään oma talli- ja ratsastusvuoronsa. Heille suunnatun toiminnan pitää olla seikkailullista ja antaa heille mahdollisuuden toteuttaa luovuuttaan. Hevostoiminnan olisi hyvä olla toiminnallista, mikä tulee esiin miesopiskelijoiden tekemästä videosta. Hevosten rooli jäi lopullisessa videossa hyvin vähäiseksi, mutta talliympäristö motivoi heitä toimintaan. Miesopiskelijoiden idea kuvata lännenelokuva tallilla on esimerkki heidän luovuudestaan ja se kehittää heidän ilmaisutaitojaan. Yhteistyö ja vuorovaikutustaidot kehittyvät ja korostuvat, kun elokuvaa kuvatessa täytyy esimerkiksi sopia roolijaosta ja juonesta. Tutkimukseni tulosten perusteella miesopiskelijat kiinnostuvat jännitystä tuottavasta ja toiminnallisesta hevostoiminnasta. He tarvitsevat toimintaansa mukaan innostajan, joka ohjaa, näyttää erilaisia mahdollisuuksia, motivoi ja auttaa ryhmän alkuun; tämä oli minun roolini tallikerroilla.

Miesopiskelijoiden kysymykset:

”voidaanko me tulla huomennä tänne?” ”Millo seuraavan kerran on tällänen mies-tenratsastus?” (Päiväkirjamerkintä 2013.)

kertovat, että hevostoiminnan muutosprosessi sai alkunsa ainakin näiden opiskelijoiden keskuudessa.

Ensimmäisen tallitunnin jälkeen opiskelijoilla oli välipala. Yhdessä opiskelijoiden täytämässä pöydässä oli ratsastustunnilla olleita miesopiskelijoita ja kuuntelin viereisestä pöydästä kuinka he kertoivat opiskelijatovereilleen kokemastaan. Yksi opettajista kertoi minulle jälkepäin, että miesratsastajien tullessa oppitunnille he alkoivat ensin vierustoverilleen kertoa ratsastustunnistaan ja hetken kuluttua koko oppilasryhmä opettaja mukaan lukien keskustelivat hevosista, niiden nopeuksista ja ratsastamisesta. Opettaja kertoi, että oli hienoa huomata miten joku voi innostua jostain aiheesta noin paljon ja saada koko oppilasryhmä keskustelemaan 15 minuutiksi aiheesta. (Päiväkirjamerkintä 2013.) Tämä on esimerkki siitä miten yksittäinen tapahtuma voi olla yhteistä ja jaetavan arvoista. Jokainen, joka kuuli miesopiskelijoiden kokemuksia hevostoiminnasta, pääsi osalliseksi tapahtumista ja kuullut kokemukset voivat innoittaa myös kuulijat osallistumaan hevostoimintaan. Kurjen mukaan (2000, 65; 77-78; 89.) muutos alkaa siitä, että ollaan aktiivisia oman elinympäristön luomisessa ja luodaan vuorovaikutusta eri tahojen välille, tiedostetaan omat asenteet ja herkistytään toimimaan uusien kokemusten pohjalta.

Opisto voi vain omalla toiminnallaan mahdollistaa muutoksen jatkumisen miettimällä miten joka lukuvuosi vaihtuvat oppilaat ja miesopiskelijat saataisiin lukuvuoden alusta alkaen mukaan hevostoimintaan. Ehdotukseni on, että opistossa voisi olla miesopiskelijoille oma hevostenhoito- ja tallivuoronsa. Hevosista vastuussa oleva henkilökunta perehdyttäisi tallivuorosta kiinnostuneet miesopiskelijat hevosten hoidon perusteisiin, josta on omat säädöksensä. Eläinsuojelulaki (Suomen Hippos ry i.a.) määrittelee hevostenhoidon minimi vaatimukset, joiden mukaan hevonen ruokitaan vähintään kolme

kertaa päivässä ja hevosella tulee olla puhdasta juomavettä vapaasti tarjolla. Hevosen päivittäiseen hoitoon kuuluvat jaloittelu tarhassa mielellään lajitovereiden seurassa, kavioiden puhdistaminen, harjaus, terveydentilan seuranta, karsinan puhdistus sekä varusteiden kunnossapito. Hevosen huuhtelu vedellä tai peseminen on peruteltua jos hevonen on likainen tai hikinen. Hevonen loimitetaan sääolosuhteet huomioiden ja sen tarve arvioidaan hevoskohtaisesti.

Hevostoiminnan kehittäminen vaatii myös opiston henkilökunnan sitoutumista tehtävään. Jos henkilökunta haluaa olla selvillä hevostoiminnasta ja sen tuomista mahdollisuuksista opiskelijoiden oppimisen ja kasvun tukena, he voivat sisällyttää omaan työkuvaan tallilla vierailemisen noin kerran kuukaudessa. Näin hevoset olisivat luonnollinen osa kaikkien opistolaisten arkea. Käymällä tallilla opettajat saisivat myös mielestäni uusia ideoita siitä, miten käyttää opetuksessaan mukana hevosia. Esimerkiksi luonto- ja erälinjalaisilla hevoset voisivat olla mukana heidän Luonto- ja ympäristötietopinnoissaan, jossa perehdytään metsäluonnon hoitamiseen sekä työkaluihin että -koneisiin. Erityislinjan toimintaa voitaisiin kehittää ja toteuttaa ratsastusterapeuttisesta näkökulmasta, eli se olisi kokonaisvaltaista kuntoutusta. Selvisen (2011) mukaan ratsastusterapeutti, kuntoutuja ja hevonen tekevät töitä yksilöllisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Ratsastusterapialla on lisäksi psykologisia ja kasvatuksellisia tavoitteita, joten sitä voidaan käyttää psyykkisten, sosiaalisten, liikuntavammojen ja mielenterveyden kuntouttamiseen. (Selvinen 2011, 15.)

Hevoset ovat ihmisille erinomainen opettaja aktiivisesta vuorovaikutuksesta, kuten Wegelius mainitsee hevosen viestittävän korvillaan, hännällään ja koko keholleen ollessaan ihmisen kanssa. Hevonen tulkitsee ja ymmärtää ihmisen kehonkieltä ja on selvillä siitä onko esimerkiksi ratsastaja tilanteen tasalla. (Wegelius 2011, 25.) Ihannekuvasa hevoset olisivat vielä enemmän osana opistolaisten vapaa-ajan viettoa, ja henkilökuntakin osaisi ohjeistaa ja opastaa oppilaita hevosten pariin.

Mielestäni hevoset ja talli ovat yhtä kiinteä osa opistoa kuin esimerkiksi ruokala, joten tallille menon kynnys pitäisi kaikkien oppilaiden keskuudessa oltava mahdollisimman matala. Hevosen kohtaaminen ja koskettaminen, ratsastamisesta puhumattakaan ovat

monelle oppilaalle elämys. Tutkimustani tehdessä näin miten helposti tallilla olevien opiskelijoiden mieli muuttui nauravaiseksi ja iloiseksi. Keskustelemalla tehtiin selväksi keskinäinen työnjako ja kaveria autettiin sekä apu otettiin vastaan hyvillä mielin.

Tällä hetkellä Reisjärven opistolla järjestettävää hevostoimintaa ei ole tarkasteltu sosiaalipedagogisesta näkökulmasta, mutta mielestäni siellä on ymmärretty tallitoiminnan merkitys nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Opiston hevostoiminnassa olisi tarkoituksenmukaista huomioida myös elämyksellisyys, joka on yksi sosiaalipedagogisen hevostoiminnan osa-alueista. Elämysajattelun kautta voitaisiin opiston hevostoimintaa mahdollisesti laajentaa ja saada samalla myös rohkaistua poikia osallistumaan tallitoimintaan. Tällaisten oppimiskokemusten avulla tuetaan nuoren itsetuntemusta, mikä on sosiaalipedagogisen hevostoiminnan toteutuksessa yksi lähtökohta löytää keinot ihmisen itsetunnon vahvistamiseen. Antamalla opiskelijoille vain yksinkertaiset ja välttämättömät ohjeet tallilla tai ratsailla toimimiseen, niin epävarmuuden iskiessä nuori joutui ottamaan kontaktia joko minuun tai kavereihinsa. Tällaiset tilanteet rohkaisevat sosiaaliseen kanssakäymiseen ja opitaan pyytämään neuvoja sekä vastaanottamaan niitä ja siirtämään käytäntöön.

Tutkimukseni suunnittelu ja toteutus oli hyvin monivaiheinen prosessi. Monista itsestä riippumattomista syistä jouduin tekemään suunnitelman muutoksia ja miettimään uudestaan aineiston keruu menetelmiäni. Olisin voinut rajata tutkimukseni vielä tarkemmin ja esimerkiksi keskittyä vain tutkimaan miten diakonia näyttäytyy opiston hevostoiminnassa ja jättää kehittämisideat ja miesopiskelijat kokonaan pois.

Kehittämishankkeeni painopiste on enemmän käytännön toteutuksessa kuin raportissa. Raportissa on hyvin vähän henkilökunnalta saatua tietoa, mikä osaltaan vaikuttaa raportin vajavuuteen. Kehittämishankkeeni aikana henkilökunnasta ei ollut riittävästi tehtävään sitoutunutta yhteyshenkilöä, jolla olisi ollut aikaa perehtyä ja antaa palautetta hankkeeni toteutuksesta.

Opisto on sisäoppilaitos, jossa on oma opetussuunnitelma ja oppilailla tarkat lukujärjestykset, joten tuottoisan kehittämishankkeen toteuttamiseen kannattaisi varata aikaa

vähintäänkin 1,5 vuotta, jotta voisi jo ennen lukukauden alkua suunnitella miten opiskelijat ovat mukana tutkimuksessa ja tieto siitä olisi heidän opetussuunnitelmassaan.

Tutkimukseni antoi ainakin lukuvuoden 2012–2013 opiskelijoille ikimuistoisia kokemuksia hevostoiminnan parissa. Henkilökunnan keskuudessa eläköön seuraava kysymys ja toimikoon se myös tulevana lukuvuosina innoittajana kokeilemaan ja luomaan jotain uutta opiston hevostoimintaan.

”Mitä kummaa sää teet niiden kanssa siellä tallilla ku näyttää, että he ovat ihan innoissaan osallistumassa ja jopa vähän kilpailevat siitä kuka pääsee tallille?” (Päiväkirjamerkintä 2013.)

9 POHDINTA

Tallilla oivaltamalla oppiminen antaa ihmiselle mahdollisuuden lähestyä hevosta rauhassa ja näin ollen riittää aikaa tarkkailla ja tulkita hevosen eleitä ja liikkeitä sekä peilata niitä itseen: jos esimerkiksi olet vihainen, miltä sinä näytät, ja miltä hevonen voi näyttää vihaisena. Eikä tallilla olon tarkoitus ole vain suorittaa annettuja tehtäviä vaan antautua talliyhteisön kanssa vuorovaikutukseen.

Sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta hevostoiminnassa painottuu ohjaajan rooli innoittajana ja sosiaalipedagogisen hevostoiminta tukee tätä, koska aikuinen osallistuu toimintaan tukijana, kasvattajana ja toiminnan mahdollistajana. Mielestäni opiston hevostoimintaa kehittäessä voidaan toimintaa suunnitella ja toteuttaa molemmat näkökulmat huomioiden. Toteuttamani hevostoiminta pohjautui seuraavien elementtien varaan: luovuus, elämyksellisyys, osallisuus, tekeminen, yhteisöllisyys ja vuorovaikutuksellisuus.

Kehittäessäni hevostoimintaa pohjimmainen ajatukseni on, että diakoniaa voidaan toteuttaa missä ympäristössä vain, ja diakonia voi olla tarkoin suunniteltua toimintaa kuten Hevosilla diakoniaa -ilta tai diakonia voi olla näkymättömästi läsnä, kuten miesopiskelijoiden tallikerroilla. Sosiaalipedagoginen lähtökohta menee nykydiakonian sisälle, se on sekä sosiologista ja/tai teologista toimintaa ammattilaisen toteuttaessa sitä. Tällä hevostoiminnan kehittämishankkeella pyrin tuomaan diakoniakäsitykseen jotain uudella tavalla ja laajemmin määriteltyä, koska tietyillä käytännön toimilla kuten hevosten hoidolla pystytään vaikuttamaan ihmiseen sosiologisesti ja toimintaan liittyvä eläin on kannattelevana voimana ammattilaisen ja asiakkaan välissä tällaisessa diakonian työmuodossa. Diakonian toteuttamisessa tärkeintä ei ole ympäristö missä diakoniaa toteutetaan, vaan ne ihmiset joiden kanssa tehdään diakoniaa.

Hevosten toimiessa opettajina hyvinvoinnin merkityksestä on niillä myös oltava oma päiväjärjestys tallin seinällä, johon on merkitty ruoka-ajat, liikunta-ajankohdat ja lepo- hetket. Näin oppilas näkee, että eläimen päivä on rytmitetty samaan tapaan kuin hänen oma opiskelupäivänsä.

Toteuttaessani miesopiskelijoille tallitoimintaa havainnoin, että toiminnallisuus ja elämyksellisyys korostuvat miesopiskelijoiden kanssa tallilla. Mitä enemmän he saivat kokea rajojaan ja luoda jännitystä, sitä enemmän he yrittivät ja heiltä löytyi kiinnostusta ja halua heittäytyä ratsastukseen ja tallitöihin. Antamalla heidän ottaa tallitila haltuunsa ja pysymällä itse ohjaajana taustalla vain varmistamassa, että tallityöt sujuvat ja hevostenkäsittely on turvallista, he saivat omaehtoisesti oppia oivaltamalla ja kokemalla. Pitämällä oman ohjaajan roolini mahdollisimman näkymättömänä sain vahvistuksen sille, että myös hevostoimintaa voidaan toteuttaa opistolla niin, että se noudattaa Reisjärven opetus- ja kasvatustyössä soveltuvin osin toteutettavan konstruktivististen oppimisenäkemyksen periaatetta. Tämän opetusnäkemysten mukaan ihminen on aktiivinen oppija, joka itse rakentaa tietoa hierarkkisesti rakennetuiksi sisäisiksi malleiksi. Oppiminen on aktiivista vuorovaikusta yksilön ja ympäristön kanssa. Opistossa opiskelija asettaa itse tavoitteensa ja arvioi niiden toteutumista, hän ottaa vastuun oppimisestaan ja rakentaa kokemustensa pohjalta aikaisempaa tietopohjaansa. Opettajan tehtävänä on ohjata opiskelijaa oma-aloitteisuuteen, tiedon itsenäiseen kokemiseen ja soveltamiseen sekä tekemällä, oivaltamalla ja kokemuksen kautta oppimiseen (Reisjärven kr. opisto A i.a.)

Ajattelen, että Hevosilla diakonia -tapahtumaan osallistuminen lisäsi opistolaisten yhteisöllisyyttä sekä toimi heille yhtenä esimerkkinä siitä, miten monipuolisesti diakoniaa voidaan toteuttaa. Diakoniatyön toteutuksessa voidaan käyttää apuna muitakin luotuja kuin ihmistä, tärkeintä on saavuttaa ihmisen luottamus ja tukea häntä sosiaalisesti, fyysisesti ja hengellisesti. Eläin tai luonto muistuttaa meille, että Jumala on elämän antaja ja ylläpitäjä, meillä ihmisillä on vastuu niistä (Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a.)

Lasten kohdalla olisi pitänyt suunnitella tehtävärasteissa ottaa huomioon monipuolisuus, aika sekä tyttöjen ja poikien erilaiset odotukset tehtäviä kohtaan. Vanhemmilta en kerännyt illasta mitään palautetta, joten en saa todellista kuvaa siitä, miten illan ajatus diakoniasta koko perheelle onnistui. Illan uudelleen toteuttamista mietittäessä kannattaa kiinnittää huomiota myös vanhempien palautteeseen ja kehittää iltaa palutteen perusteella.

Ammatillisesta näkökulmasta katsottuna tehtävä innostajana on toimia vain sosiaalisten prosessien alulle saattajana. (Kurki 2000, 80–81.) Ammatillisena kohdatessani asiakkaita lähestymistapani pitäisi olla sellainen, joka auttaa asiakasta itse löytämään keinoja, omia vahvuuksia ongelmiensa selvittämiseen. Tätä tutkimusta tehdessä en voinut tehdä asioita miesopiskelijoiden puolesta vaan olla tukijana ja motivoijana muutoksen mahdollistamiseksi.

Pystyäkseen ymmärtämään ammatillisena tulevia asiakkaitani minun on ensin käsitettävä mistä ihmisen toimintakyky rakentuu. Yhden määritelmän mukaan toimintakykyinen ihminen pystyy vastaamaan elämässä eteen tuleviin haasteisiin ja selviytyy joka päiväisestä elämästä, hän pystyy olemaan vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa ja asettamaan elämällensä tavoitteita ja pyrkimään niitä kohti. Toimintakyky voidaan jaotella psyykkiseen, fyysiseen ja sosiaaliseen osa-alueeseen. (Helminen 2010.)

Sosionomina ja diakonina tehtäväni on tukea ihmisiä selviytymään heidän arjestaan. Saada heidät ymmärtämään mistä heidän elämänsä koostuu, miten he itse voivat vaikuttaa elämäänsä ja auttaa heitä oivaltamaan elämänsä merkityksellisyyden. Sosionomina ymmärrän ihmisen sosiaalisen toimintakyvyn tarpeellisuuden ja sen vaikutuksen ihmisen hyvinvointiin. Diakonina ajattelen, että ihmisen hengellinen ulottuvuus on osa psyykkistä toimintakykyä, johon voidaan vaikuttaa toiminnan kautta. Talliympäristössä koetaan yhteisöllisyyttä ja siellä luottamussuhde syntyy hevosen avulla. Tallilla ihminen kohtaa toisen ihmisen, mutta myös vaikuttavan eläimen, joka herättää jokaisessa joltain tunteita ja niistä puhuminen voi olla alku luottamukselle, jota tarvitaan hyvän asiakassuhteen saavuttamiseksi. Fyysinen toimintakyvyn merkitys on selvinnyt minulle

parhaiten, kun olen tutustunut sosiaalipedagogiseen hevostoimintaan. Fyysisellä toiminnalla voidaan tukea psyykkistä ja hengellistä toimintakykyä.

Tutkimusprosessin aikana olen oppinut, että tärkeintä ei ole saada aikaan suurta uudistusta tutkimusympäristössä vaan oppia ja kehittää omaa ammatillista näkökulmaa. Opinnäytetyöni aihepiiri, erilaisiin teorioihin perehtyminen ja tutkimusmenetelmät ovat vahvistaneet omaa käsitystäni siitä miten haluan hyödyntää sosionomin sekä diakonin ammattitaitoani tulevaisuudessa. Yhdistämälläni sosionomi + diakonin opinnot ja kiinnostukseni hevosiin voin olla luomassa ja tukemassa uudenlaisten työmuotojen kehittymistä sekä sosiaalipuolella että seurakuntatyössä. Diakoniatyön toteutuksessa voidaan tukeutua johonkin ideologiaan, kuten tässä opinnäytetyössäni olen hyödyntänyt sosiokulttuurisen innostamisen periaatteita diakoniassa. Sosiokulttuurisesta innostamisesta voitaisiin diakoniatyössä ottaa oppia siinä, että diakoniatyöntekijän rooli olisi innoittaja, tienviitoittaja, opas ja puhutorvi. Diakonia voi olla toiminnallista, yhteisöllistä, osallistavaa, luovaa ja elämyksellistä. Diakonian työmenetelmät voivat olla monenlaiset eikä diakonian toteutuminen ole menetelmäsidoista.

10 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisyys merkitsee kriittisyyttä tarjottua tietoa kohtaan sekä aiheen valinnassa, prosessin ja tuloksien puhumisessa ja niiden soveltamisessa. (Diak 2010, 11–12.) Pystyäkseni säilyttämään tutkimukseni eettisyyden, olen joutunut rajamaan aiheittani sekä valikoimaan saamaani aineistoa. Tutkimukseeni osallistuneiden opiskelijoiden henkilötietoja ei paljasteta eikä tutkimuksen aikana valmistunutta Lännen elokuvaa julkaista opinnäytetyöni yhteydessä, koska minulla ei ole siihen tutkimuslupaa.

Tutkimukseni on kehittämispainotteinen ja sitä ei voida toteuttaa uudestaan samanlaisena eikä samanlaisia tutkimustuloksia ole enää mahdollista saada. Tutkimuksessani olen käyttänyt useita aineistonkeruumenetelmiä saadakseni riittävän laajan ja totuudenmukaisen kuvan nykyisestä hevostoiminnasta ja mahdollisista kehittämis ehdotuksista. Tutkimukseni tulokset eivät kuitenkaan ole yleistettävissä, sillä tämä on melko suppea tutkimus.

Opiskelijoiden ensimmäiset hevostoiminnan kokemukset ovat yksilökohtaisia ja niiden pohjalta tehtyjen kehittämis ehdotuksien toimivuutta ei voida taata. Kehittämis ehdotusten muokkaaminen käytäntöön ja kohderyhmälle sopiviksi lukuvuosikohtaisesti on tarpeen. Kehittämis ehdotukseni ovat alkua muutokselle eikä kehittämistyö ole koskaan valmis vaikka uudet ehdotukset otettaisiinkin käytäntöön.

11 JATKOTUTKIMUSIDEAT

Tekemäni tutkimus on ensimmäinen hevostoiminnan kehittämiseksi Reisjärven kristillisellä opistolla. Tämän tutkimuksen jälkeen olisi tarpeen tutkia, miten opistossa on käytännössä hyödynnetty tutkimuksessa esiin tulleita kehittämissuunnitelmia. Kehittämistyötä voidaan jatkaa yhden opintolinjan kanssa kerrallaan miettien, miten jokainen opintolinja voisi sisällyttää hevoset opintosuunnitelmaansa.

Tällä hetkellä henkilökunnalla ja opistolaisilla on omia kokemuksia siitä, mitä hevostoiminta on tuonut heidän arkeensa. Yhteiskunnassamme lisääntyvät syrjäytyminen, itsetunto-ongelmat, oppimisvaikeudet, sosiaalisten taitojen puute ja sekä useat muut ongelmat näkyvät myös Reisjärven kristillisen opiston opiskelijoissa. Hevostoiminnalla voidaan ennaltaehkäistä tai vaikuttaa tällaisten ongelmien kanssa elävien nuorten elämään. Hevostoiminnan vaikuttavuutta voitaisiin esimerkiksi tutkia seurantatutkimuksella, jolloin opiston henkilökunta ja hallinto saisivat perusteltua tietoa siitä, miksi opistossa olevat hevoset ovat tärkeitä opiskelijoiden hyvinvoinnin näkökulmasta.

Tutkimuksessa ilmeni, että miesopiskelijat ovat mahdollisuuden saatuaan erittäin luovia ja heillä on oma tapansa käsitellä tunteita ja elämän tärkeitä asioita. Jatkotutkimuksessa voisi selvittää, miten miesopiskelijat opistovuoden aikana käsittelevät tunteitaan. Jatkotutkimuksessa voitaisiin hyödyntää opinnäytetyöni sivutuotteena syntynyttä videomateriaalia.

Hevostoiminta on yhteisöllistä ja toiminnallista. Jatkotutkimuksessa olisi mielenkiintoista selvittää hevostoiminnan ympärille syntyvää ryhmäilmiötä. Miten tällainen ryhmä vaikuttaa nuoren itsetunnon kehitykseen? Miten tiiviitä ryhmiä tallilla tulee ja näkykö nämä talliryhmät opiskelijoiden muissa toiminnoissa.

LÄHTEET

- Haapiainen, Susanna 2010. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta toimintakyvyn tukena. Opinnäytetyö. Pieksämäki: Diakonia-ammattikorkeakoulu.
- Helminen, Pirjo 2010. Mitä on toimintakyky. Luento 20.10.2010. Diakonia-ammattikorkeakoulu Järvenpää.
- Hevosopisto 2013. Opiskelu. Sosiaalipedagoginen hevostoiminta syrjäytymisen ehkäisyssä ja sosiaalisessa kuntoutuksessa. Viitattu 30.9.2013.
http://www.hevosopisto.fi/fin/opiskelu/aikuiskoulutus/sosiaalipedagoginen_hevostoiminta/
- Honkonen, Mikko; Honkonen, Outi-Maria 2006. Tää on hirveen turvallinen paikka olla irtautumassa ja kokeilla omia siipiä. Elämänhallinnan tukeminen Reisjärven kristillisessä opistossa työntekijöiden ja miesopiskelijoiden kokemana. Oulun yliopisto. Kajaanin opettajankoulutusyksikkö. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu –työ.
- Hyttinen, Anne-Maarit i.a. Ratsastuksen terveysprofiili. Suomen Ratsastajainliitto ry. Viitattu 18.10.2013.
http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/36332_Terveysprofiili_2012_netti.pdf
- Kajaanin ammattikorkeakoulu i.a. Opinnäyteyöpankki. Toimintatutkimus. Viitattu 18.10.2013. <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Toimintatutkimus>
- Kansalaisyhteiskunta i.a. Tietopalvelu. Osallistuminen ja vaikuttaminen. Innostuskirja.Nyt. Viitattu 14.10.2013.
http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/innostuskirja._nyt

- Karhumaa, Veikko 2007. Suomen evl. kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön käsitys ihmisestä. Pro gradu –työ. Helsingin yliopisto. Teologinen tiedekunta, systemaattisen teologian laitos.
- Kinnunen, Mikko 2012. Opiston hevosten historia, henkilökohtainen tiedonanto. (Aineisto tekijällä)
- Korva, Linda 2013. Henkilökohtainen tiedonanto sähköpostitse. (Aineisto tekijällä)
- Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.
- Laulaja, Jorma 2002. Diakonia uskon ja rakkauden risteyksessä. Teoksessa Riitta Helosvuori, Esko Koskenvesa, Pauli Niemelä ja Juhani Veikkola (toim.) Diakonian käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 59-86.
- Lehto, Leena 2005. Muuttuva diakoniatyö –kokemuksia kolmenkymmenen vuoden ajalta. Teoksessa Diakonian tutkimus 2/2005. 203-205. Diakonian tutkimusseura.
- Meidän kirkko –välittävä yhteisö i.a. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon diakonian ja yhteiskuntatyön linjaus 2015. Viitattu 14.10.2013.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content401510>
- Muurman, Antti-Ville & Ranta, Ville 2011. Miesryhmän toiminnan arviointia ja ryhmän ohjaamista sosiokulttuurisen innostamisen näkökulmasta. Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsinki.
- Opetushallitus 2013. Koulutus ja tutkinnot. Vapaa sivistystyö. Viitattu 12.9.2013.
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/vapaa_sivistystyo
- Piminäinen, Kirsi 2010. Hevoset ja työturvallisuus –turvallinen työskentely hevosten kanssa. Työturvallisuuskeskus.
- Pitkänen, Anna-Kaisa 2008. Hevosvoimia – Hyvää oloa hevosharrastuksesta. Helsinki: Kirjapaja.
- Päiväkirjamerkintä 2012. Havainnointi. (Aineisto tekijän hallussa)
- Päiväkirjamerkintä 10.1.2013. Oppilashuolto ja diakonia. (Aineisto tekijän hallussa.)
- Päiväkirjamerkintä 11.1.2013. Hevostoiminta. (Aineisto tekijän hallussa.)
- Päiväkirjamerkintä 2013. Miesopiskelijoiden havainnointi. (Aineisto tekijän hallussa.)
- Rantanen, Elina 2001. Diakonian lähteillä –materiaalia diakoniasta kiinnostuneille. Teoksessa Diakonian lähteillä –mitä diakonia oikein on? Opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsinki.

Reisjärven kristillinen opisto 2012. Perusoppijakson toimintasuunnitelma 2012-2013.

Reisjärven kristillinen opisto A i.a. Oppimisenäkemys. Viitattu 8.1.2013.

<http://www.rkropisto.fi/opisto/visio-arvot-ja-tavoitteet/oppimisenakemys/>

Reisjärven kristillinen opisto C i.a. Koulutustehtävä. Viitattu 7.1.2013.

<http://www.rkropisto.fi/opisto/visio-arvot-ja-tavoitteet/koulutustehtava/>

Rättyä, Lea 2009. Diakoniatyö yksilöllisenä ja yhteisöllisenä auttamisena yhteiskunnallisessa muutoksessa. Väitöskirja. Kuopion yliopisto: Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Saastamoinen, Katri 2007. Sosiaalipedagogisen hevostoiminnan mahdollisuudet psykososiaalisen toimintakyvyn tukemisessa. Sosiaalipedagogiikan pro gradu –tutkielma. Kuopion yliopisto: Sosiaalityön ja sosiaalipedagogiikan laitos.

Sakasti.evl.fi – kirkon palvelijoille 2010. Diakonian viranhaltijan ydinosamisalueet.

Viitattu 14.10.2013.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/diakonia_yo.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/diakonia_yo.pdf)

Selvinen, Satu 2011. Johdanto. Teoksessa Sanna Mattila-Rautiainen (toim.) Ratsusterapia. Jyväskylä: PS-kustannus, 14-19.

Suomen Hippos ry i.a. Hevosen hoito. Viitattu 21.10.2013.

http://www.hippos.fi/rekisterointi_ja_omistaminen/hevosen_hyvinvointi/hevosen_hoito

Suomen Ratsastajainliitto i.a. Ratsastustietoa. Viitattu 20.9.2013.

<http://www.ratsastus.fi/ratsastustietoa>

Thitz, Päivi 2006. Yhteisöllisyys diakoniatyössä. Teoksessa Diakonian tutkimus 2/2006 Diakonian tutkimusseura ry (toim.). 93–111.

Virtuaali AMK i.a. Toimintatutkimus. Viitattu 18.10.2013.

<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464158778/1194360111832/1194360447229.html>

Wegelius, Christopher 2011. Hevostaito. Teoksessa Hevosen käsittely ja käyttäytyminen. Nieminen Virpi (toim.). 21-36. Helsinki: Art House.

LIITE 1

Hevoskysely 2012 – Kokemuksia opiston hevostoiminnasta

1 Mikä kannusti sinua kokeilemaan ratsastusta miestenillassa?

2 Mitä kokemuksia sait ratsastuksesta?

3 Miten haluaisit hevosten liittyvän sinun opistovuoteesi?

4 Olisitko kiinnostunut miesten talli- ja ratsastusvuoroista opistolla?

5 Mitä haluaisit tehdä miesten talli- ja ratsastustunneilla?

(voit valita useamman vastausvaihtoehdon)

a) Oppia huolehtimaan hevosen ruokinnasta ja hoidosta

b) Oppia ratsastamaan

c) Tehdä metsäretkiä hevosen kanssa

d) Oppia hevosen käsittelyä maasta käsien eli taluttamista, juoksuttamista

e) Jotain muuta, mitä?

6 Miten tärkeä kokemus ratsastus oli sinulle miestenillassa

Erittäin tärkeä

Melko tärkeä

Tärkeä

Vähän tärkeä

Ei mitään merkitystä

7 Muita ajatuksia hevosista, kysymyslomakkeesta ja tutkimuksesta

LIITE 2

KUTSU

9.1.2013

Hei!

Olen Riitta Nurmimäki. Opiskelen Sosionomi-Diakoniksi Järvenpään Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Teen opinnäytetyöni lukuvuonna 2012-2013 yhteistyössä Reisjärven kristillisen opiston kanssa. Opinnäytetyöni toteutukseen kuuluu erilaisten teemapäivien ja tapahtumien järjestäminen. Tapahtumien toteutuksessa ovat mukana minun lisäksi opiston henkilökuntaa, opistolaisia ja opiston hevoset.

Yksi järjestettävistä tapahtumista on Hevosilla diakoniaa -ilta 15.1.2013, jonka tarkoituksena on tukea vanhempien jaksamista ja tarjota lapsille toimintaa, elämyksiä ja yhteisöllisyyttä.

Tapahtuma järjestetään Reisjärven opistolla osoitteessa Räisälänmäentie 381, Reisjärvi, ilta alkaa osallistujien kokoontumisella Opiston päärakennukseen.

3-12 vuotiaille lapsille on järjestetty hevostoimintaa ulkona klo 18-20.

Pienemmille lapsille on järjestetty hoito- ja leikkimahdollisuus opiston sisätiloissa klo 18-20.

Sinä vanhempi tuo lapsesi kokemaan elämyksiä hevosten parissa ja järjestät samalla itsellesi ja mahdollisesti puolisollesi aikaa esimerkiksi rentoutumiseen tai virkistäytymiseen.

Illan tapahtumat ovat osallistujille maksuttomia.

Ilmoittautumiset 14.1. mennessä 040-4134982, kerro ilmoittaessasi lapsen/lasten nimi ja ikä.

TERVETULOA!

Yhteistyöterveisin

Riitta ja Opiston väki

Mahdolliset kysymykset iltaa koskien sähköpostitse riitta.nurmimaki@student.diak.fi
tai puhelimitse 040-4134982

LIITE 3

14.11.2012

Hei!

Olen Riitta Nurmimäki ja opiskelen Järvenpään Diakonia-ammattikorkeakoulussa sosionomi+diakoniksi. Teen opinnäytetyöni lukuvuonna 2012-2013.

Opinnäytetyöni tarkoituksena on kartoittaa Reisjärven kristillisen opiston hevostoinnin toimivuutta ja vaikuttavuutta opistolaisten elämään. Tutkijana olen kiinnostunut siitä millaisia vaikutuksia hevosen ja ihmisen välisellä vuorovaikutuksella on opistolaisen sosiaalisten taitojen, itsetunnon, itsenäistymisen ja oman hyvinvoinnin kehittämiseen. Olen kiinnostunut miten yhteisöllistä, elämyksellistä ja osallistavaa hevostointia on opistolla. Olen myös kiinnostunut kehittämään opiston hevostointia.

Opinnäytetyöni kohderyhmänä ovat Reisjärven kristillisen opiston opiskelijat lukuvuonna 2012-2013. Tutkimus suoritetaan haastattelemalla, havainnoimalla ja tallitointaan osallistumalla.

Pyydän lupaa, että opistonuorene saa olla osallistua tutkimukseen.

Yhteistyöterveisin

Riitta Nurmimäki